

بیزیم کندین کچین گو ناری

خلخالین هریس کندی

هادی قربانی (تقدیس)

اولو تانری نین آدی ایله

یزیم کندین کئچن گونلری

هادی قربانی (تقدیس)

باشین تاجی غریز بودا شیم اکا منج بر مخابله نیا تقدیم اولور

۱۴۱۵

۱۴۱۵

هادی قربانی (تقدیس)

سرشناسه	: قربانی، هادی، ۱۳۵۷ -
عنوان و پدیدآور	: بیزیم کندین گونلری/ هادی قربانی (تقدیس)
مشخصات نشر	: تبریز: یاران، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری	: ۹۶ ص.
شابک	: 964-8862-55-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت کلی	: ترکی
موضوع	: شعر ترکی -- ایران -- قرن ۱۴.
رده بدی قلمره	: ب۳۷/ق۳۱۴/PL
رده بندی دیویی	: ۸۹۳/۳۶۱۱
شماره کتابخانه ملی	: ۸۵-۵۰۶۹۱ م

کتابین آدی: بیزیم کندین کنچن گونلری

○ یازار: هادی قربانی (تقدیس) ○ ناشر: یاران

○ قابیق طرحی: ل. گرمی

○ لیتوگرافی: واژه ○ چاپ: سه‌د ○ بویی: رقی - ۹۶ صفحه

چاپ ن --- ووبه‌سی: بیرنجی ۱۳۸۶ ○ س --- ای: ۱۵۰۰

○ شابک: ۹-۵۵-۸۸۶۲-۹۶۴

○ نیر: ۲۰۰۰ تومن

چاپ حق شاعره عایدیر

تبریز- خیابان امین، پاساژ کریمی تلفن: ۵۵۶۷۹۲۵-۵۵۱۱۳۱
 خیابان امام، نرسیده به سه راه تربیت، انتشارات یاران، کتابفروشی نوبل
 تلفن: ۵۵۵۷۲۹۶-۵۵۵۱۴۶۲ تلفاکس:
 انتشارات آذربایجان تلفن: ۵۵۱۱۳۱

رحمتلیک آتامین روحونا
و عزیز آناما تقدیم اندیرم

بیر نئچه کلمه

«سید محمد حسین شهریار»ین «حیدر بابا یا سلام» منظومه سی، نشر اولدوغو ایلدن آذربایجان شاعرلری طرفیندن استقبال اولونموشدور. ایلك استقبال و جوابیه نی «میر حبیب ساهر» یازمیشدیر. اونون ایلك جوابیه سی «منظوم مکتوب» آدلانیردی. دؤرد بؤلومده یازیلان بو منظومه نین شاعری، شهریار تحسین ائدرک، اونو ایلین دؤرد فصلینده کندیلرین حیاتی ایله تانیش ائتمه یه چالیشیردی. شاعر سونرا «مکتب خاطره لری» عنوانلی اوزون بئزتمه یازدی. بو بئزتمه دن سونرا جوشغون، اوختای، کوشان، بارز و اؤزگه لری دالسادال «حیدر بابا یا سلام» منظومه سینه جوابیه لر و استقبالیه لر یازدیلار و بو ایشی بیر دبه چئویردیلر. بو دب، یواش - یواش بیر مکتبه تبدیل اولدو کی اونا «حیدر بابا مکتبی» آدی وئیریک. هم ایران و هم قونشو اؤلكه لرین بیر چوخوندا بو مکتبدن تقلید و استقبال ائدنلر تاپیلدیلار. بئله کی ایندی بو موضوعدا حجملی بیر تحقیقی کتاب یازماق اولار.

الینیزده اولان کتاب، همین مکتبه باغلی لاپ سون اثرلردن بیر سیدیر. گنج شاعر «هادی قربانی» بو منظومه ده سؤزو بیر یاخشى مقدمه ایله باشلایر. بورادا کندینی تانیتمه یه و کند احوال - روحیه سینى دیله گتیریر و گؤزل بویالار ایله کند محیطینی تصویره چکیر:

اکینچی اؤز اکدیینی اکیردی
توتغون هوا کند - کؤوشنه چؤگوردی
شیمشک شاخیب، کهلیکلر ده سکیردی

عبادتى ایله زمان رنگین آتیردی
کند ناغیللار یاراتماغا ساتیردی

شاعر تام دانشیق دیلینده کند محیطینه اویغون صمیمی و ساده بیر دیله مالیکدیر. همین ساده دیل ایله بعضا درین معنالی سؤزلری ده دیله گتیریر:

پاییز دنیا، قیش برزخ، یاز عقبادیر
فولکلوریک ماهنیلاری و شعرلری تضمین ائدیر و بیر چوخ کند اصطلاحلارینی
شعره چکیر. اوتلارین آدی «تورشک»، «حقیجیغا»، «کنگر»، «یشملیک»،
«بولاق اوتو»، «چول سوپورگه سی»، «اوزریک»، «شوورن»، «بویمادرن»،
«بابانک»، «سارماشیق»، «طابقا»، «غازآباغی»، «قوش ایه یی»، «قازقادیلی» و
چورکلرین آدی «نزیک»، «فتیر»، «چای چوره یی»، «پنجه ییش» و اویونلارین آدی
«ماللاهارای»، «قییش ووردو»، «گیزلن پاچ»، «تپیک دوشو»، «ازلی»، «چیلینگ -
آغاج» و اونلار بئله کند اصطلاحینی اونون منظومه سینده گورمک اولار.

دوسلار آشیق اویونونو قوراردی

«اوووجونا»، «تاققیرینا» ووردی

«الچی»، «توخان»، «جیک»، «بوک» اوسته دوراردی

«پول دوندردی» گاه «ابه یه سالدی» ایدی

کسی بیزلردن او گونلر جان آلدی ایدی

بو منظومه ده بو فولکلوریک ماهنیلار و شعرلر تضمین اولور: «چاخماغی»،
چاخماق داشی»، «یاغیش یاغیر یاغا - یاغا»، «یاغدی یاغیشلار، بانلادی
قوشلار»، «سوت داشدی بایدا داشدی»، «سن هورره سن خشیلدن چوخ
یاشارسان / آلتدان اوت دیمه مییش اوسدن داشارسان»، «بولاق باشی توز اولار»،
«گون چیخدی، لاله چیخدی»، «گون بورالار / کولگه داغلار»، «یانلیم یاناسان
تویوق آپاران / اودلناسان تویوق آپاران»، «بیر، ایکی نعلبکی»، «آشاغیدان گلدی
دوه گلمه دی / اوستو دولو کیلیم، گبه گلمه دی».

من بو گنج شاعرین اوز کئچمیشینه قایتماسی و کند حیاتیندان الهام
آلماسینی بیر مثبت و اولوملو جهت حساب ائدیرم و امید ائدیرم کی آذربایجان
تورک شعرینین اینجه لیکلری ایله دریندن تانیش اولماق ایله، گله جکده داهادا
گوزل و دولغون اثرلر یاراداجاقدیر.

دکتر حسین صدیق / تبریز - ۱۳۸۵ قیش

بیر شیرین دستانین ادامہ سی

هر دو یغولو شخص کی اوستاد شہریارین «حیدر بابا یا سلام» منظومہ سیندہ دئیلمیش دَب - تۆرہ لری، خاطرہ لری اوخویوب، ذهنی کندین محیطیندہ گزیر، او گزمک اونو چوخ جذب ائیلہ ییر. او شخص دہ او گزمکدن دویماییب، ایستیر او جور محیطدہ چوخ گزیر، فیضی کسيلمہ سین. من دہ اوندای «حیدر بابا یا سلام» منظومہ سینین ماجرالارین اوخویوب، ذهنیم اونون محیطلریندہ گزیر، فیض آپاریردیم، اوزومہ چوخ دئییردیم کی نہ اولاردی کی بیری بو گوزل گزمہ لی محیطلرہ آپاریر، گزیرن سوزلر چوخ اولایدی. بونو دا گوزوردوم کی اوستاد شہریار او قدر تلی قلمی ایلہ آتقاق کند دَب - تۆرہ لرینین بیر آیین تصویرہ چککیدیر. ائلمیزین چوخ وطنیندن آیری دوشنلری کیمی کوچ نتیجہ سیندہ بیر نئچہ ایل ایدی کی کندیمیزی گوئومہ ییب، اولاردا کئچیرتدیییم خاطرہ لر دهنیمده رسوب ائتمیشدیر، بیر یول زمانین سیخینتی سیندا فیکریم او کنددہ کئچیرتدیییم گونلرین سئیرنہ گئتدی. بو جور اولدو کی آتامین تلاش، همتی، جلدلییی اکینچیلیک ایشلریندہ کی آتام او باتلردن بیژیم طرفلردہ مثل اولموشدور، یادیمہ دوشوب، اوزوم اوزومہ دئدیم کی:

منیم آتام زمیہ کی گلیوردی

هامیسینی تئر اوراغا وئوردی

تئر دہ ییغیب، چاتیب، ائوہ سورردی

اؤز دئییشی، گون چیخمامیش کئچرمیش

گون چیخینجا بئیر زمینی بیچرمیش

بو نحو ایلہ بو منظومہ نین اول دئدییم بؤلگہ سی بو اولدو. بونو دئیندن سونرا کنددہ کئچیرتدیییم گونلرین یادینا دوشوب، اوزومہ دئدیم بو احساسین قایناغیندان، بو حافظہ نین عروجوندان استفادہ ائدیب، کندین او دَب - تۆرہ لرین

کی اوستاد شهریار تصویره چکمه ییب، من تصویره چکه جه یم، بو جور اولدو کی منظومه یم سؤزلرینی بیر برنامه ایله بؤلوم - بؤلوم بیر - بیرین دالینا دوزدوم. اول بو مقدمه نی یازدیم کی، اؤز کندی میزی تانیتدیریب، اونون جغرافیاسیندان، تاریخیندن یازدیم. سونرا اونو یازدیم کی نه جور اولدو کی بیز کندی میزدن شهره داشیندیق. اوندان سونرا دا کنده کئچیرتدی میز عمرو یادا سالماغیمی دئییب، باشلادیم او گونلرین دستانلارین دئدیم. اونا گؤره کی اکینجی کندیلرین تلاشلاری پاییزدان باشلانیر، کنده پاییزدا دستانلار یاراتماغا بویلو اولور، کندين پاییزدا دستانلار یاراتماغا بویلو اولماغین دئییب، سونرا یازدا دستانلارین دوغولماغا باشلماغین بیان ائدیب، اونلاری ترتیب ایله گؤسترديم. بو مرحله لری دئیندن سونرا دا «بیزیم کندين کئچن گونلری» منظومه سینین مطالین دنیادان دئمکله، اخلاق دان دئمکله، دردلر دن دئمکله، دیلمیزدن دئمکله سونا یئتیردیم.

بو منظومه ده دئیلمیش دب - توره لرین چوخو تک بیزیم کنده مربوط دئییل، بلکه بوتون کندلرین آراسیندا مشترکدیر. بو دب - توره لرین یازماسی اؤزو بیر تاریخ دیر کی گله جک نسلینین بو سؤالینا کی کئچن زماندا انسانلارین یاشاییشلرینین طرزی نه جور ایمیش، جواب اولاجاق. بو منظومه ده ائل ماهنیلاری، شعرلری تضمین اولونوب شعره چاشنی قرار وئرلییر. حقیر اورادک کی باجار میشام اصرار ائيله میشم کی کندين دب - توره لرین، خاطرلرین یاخشی مجسم ائيله ییب، اونلاری بیر یاخشی تصویرلر ایله بیر یشره بیغام. بو دا دئمه میش بللیدیر کی من دئین دب - توره لر ایله ده بیزیم کندلریمزین آغیر دب - توره لرینین سایى سونا یتمیر، بیز ده اونلارین ثبتنده چوخ قلم وورمالییق. انشاء الله اؤز دئییمی اؤز دب - توره مه ادا ائيله یه بلیب، اؤز محترم ائلیمه بیر خیردا خدمت ائيله یه بیلمیشم.

عزتلی یاشایاشینیز

هادی قربانی (تقدیس)

۱۳۸۵ - پاییز

بیزیم کنڊین کٽپن گونڊی

۱ اردبیلده، گول - چیچکلر کانیندا
«گیوی» شهری کنڊلریتین یانیندا
بیر گۆزل کند وار «هریس» آد - سانیندا

او کند بیزیم ائلیمیزین کنڊیدیر
صفا کانی، اورکلرین بئندیدیر

۲ بیر ماحالدیر اوجا داغلار اته بی
کورهینه دایاق داغلار کوره بی
داغلار اولوب اونون آرخا، کومه بی

دئیر سن یات، بیز دورموشوق قراوول
قویماریق کی اولوناسان چپاوول

۳ کند ایچیندن بیر گۆزل چای سوزولور
چای اوزونو باغلاریمیز دوزولور
اوچ بولاقدان باغلاراسو اوزولور
«سرين بولاق»، «کهریز»، «حاجی بولاغی»
هر بیرسی او کتدین بیر دایاغی

۴ اوچ کؤر بودور ایکی تایی قاتیبدیر
قالاق، تایا باشی گویه جاتیبدیر
اٹولر آغاج کؤلگه سینده یاتیبدیر
چای گۆزلجه عشوه ایله چاغلایار
دستان دئییب، اورکلری داغلایار

۵ او کند یامان گونلر باشا ووروبدور
اوچ یولادک یئره دییب، دوروبدور
ایندی ده او ییزه یووا قوروبدور
سونرا اورا کیملر گلیب، گئنده جک
فلک اونانلر قسمت ائنده جک

۶ بیز گۆزلجه کندیمیزده یاشیردیق

بو گوللوکدن او گوللویه آشیردیق

طبیعتده صفا یوکو داشیردیق

آما آمان قدیرسیزلیک تبییندن

مملکتین قدیرسیزلیک دبییندن

۷ کئنده ائله کدرلرده آشیندیق

مجال تاپیب، شهره ساری داشیندیق

طبیعتین دؤشلریندن چاشیندیق

اؤز یوردوموز قوچاغیندان قیریلدیق

گلیب، شهر قارماغینا وورولدوق

۸ ایندی من او عمرو یادا سالمیشام

روزگارین ایشلریندن قالامیشام

تب ائيله ییب، هذیان دیلی آلمیشام

او گونلرین داستانلارین دئییرم

بیر دئدیگجه یوزلر افسوس یئیرم

۹ جئیرانیم، بیر زمان ساتان آغلایار

بیر ده زمان - مکان ساتان آغلایار

آدم تکین جنان ساتان آغلایار

بیز همی اؤز زمانیدان دوشنیک

هم اؤز محل - مکانیدان دوشنیک

۱۰ گؤزل یوردوم، حضوروندان آیریلدیم

غربت چکیب، یانیب، گؤیه سوورولدوم

تامارزیتلا باشدان باشاقوورولدوم

هئچ نه سنین عشقین یئرن آلانماز

دنیا منیم اولسا دا سن اولانماز

۱۱ اکینچی اؤز اکدییینی اکیردی

توتغون هوا کند - کؤوشنه چؤکوردی

شیمشک شاخیب، کهلیکلر ده سکیردی

عادت ایله زمان رنگین آتیردی

کند ناغیللار یاراتماغا یاتیردی

۱۲ آتام بئله دسمالینی چکردی

توخوم اونون آراسینا تۇکردی

دوروب، توخوم سیپ، زمی اکردی

بیر طرفدن یئریمیزی توملاردی

تراکتورچو توملادیغین شوملاردی

۱۳ اۇكوزلری قوشوب، جوتو سورردیک

توتاق توتوب، جوت دالینا گیردیک

باشدان باشا یئری خۇشه وئردیک

بابامین بوی - بوی هلندلی اۇكوزو

بیر بیلردی بوکوزایله اۇكوزو

۱۴ یاز قاباغی قار سو اولوب، آخاردی

داشقین سئلر دنیزلره باخاردی

طبیعت بیر تزه پالتار تاخاردی

قیش گونلری گئدیپ، گۇزدن ایتردی

شاد ناغیللار یواش - یواش ییتردی

۱۵ ھواايىپىك پىردەلەرىن اچاردى

گونش شافاق قىزىللارین ساچاردى

گۆپدە غۇلجى سىرچەلەرى اوچاردى

بايرام آز - آزیستىب، ياخىنلاشاردى

ائىلىن سئوينچ جامى دولوب، داشاردى

۱۶ ياز قىياغى، نىچە يولداش گۇرردىك

اۆزومگوزو داغ - درەيە ئۇرردىك

ھەرە بىر آل نۇروزگولو درردىك

گىلىب، ائىودە اونو سويىا قوياردىق

اونلا بايرام سۇفرامىزى بوياردىق

۱۷ چىرىنبەدە اوتو، نفتى آلاردىق

چىخىب، دامىن اوستە بىر اود قالاردىق

داملار اوستە بىر قىشقىرىق سالاردىق

اود اوستوندن آشىب، صفا ائىلردىك

قادام - بلام بوردان سۇدوش سۇيلردىك

۱۸ چرشنبايدى، داملار اوسته بلوالايدى

بىر دام اوسته بىر آيرى اود، غلۇغايدى

او بىر اودا كۇنلوم بوتون سئودالايدى

قوشولوغون ماھناسىنى گۇتوردوم

اۋزومو او اورتالىغا يئىردىم

۱۹ چرشنبايدى، باجادان شال ساللايدى

پولوو چكە گۇروب، دامى بوشلاردىق

گليب، ائودە شام يئمەيى باشلاردىق

او شام بىزە بىر يئە داد وئىردى

اۋز يئىرىندىن عقلىمىزى دردى

۲۰ عمىم گىلى شال دىي ايله يوخلادىم

گۇردوم، باجا يوخلارى، ال ساخلادىم

شالى قاپو قاباغىنا ساللادىم

مرحوم عمىم خانىمىنى هايلايدى

او دا مەنە خىردا پولدان باغلادى

۲۱ قوناقلیغین دن - دوشو جور اولاردی

ائل بیر تزه پالتارلارا دولاردی

گوروشلرله اورک صفا آلاردی

ائل بایرامین سوفراسینی بزدی

یئمیشلرین، میوه‌لرین دوزردی

۲۲ ایل دؤنومو، سئوینمه‌لر، گولوشلر

ائل ایچینده محبتلی اؤپوشلر

اورک دولو خلوص ایله گوروشلر

گوروش بزمی قورولاردی هر یئرده

شنلیک سسی بورولاردی هر یئرده

۲۳ «بشیر»، «موحسون» «ایلخیچی» اگئدیرلر

عمّه اوچون بایراملیق حمل ائدیرلر

تاماه سالیب، شیرینی پایین دیدیرلر

دؤنوب، گئدیپ، «توختو» دا خوش گزیرلر

عمّه گیله اللری بوش سوزورلر

۲۴ بايرام واختى، كنده مەلت قايناردى

خرمنلىكده جوانلار توپ اويناردى

اىللىرىمىز خوش اولماغا قالخاردى

«مشدى گۆيچك» قىز - گىلىنى يىغاردى

اويون ساليب، اونلار اوچون دوغاردى

۲۵ دوسلار آشتىق اويونونو قوراردى

«اوووجونا»، «تاققىرىنا» ووراردى

«آلچى»، «تووخان»، «جىك»، «بۆك» اوسته دوراردى

«پول دۇندردى» گام «ابه يە سالدى» ايدى

كى بىزلردن او گونلر جان آلدى ايدى

۲۶ «سيزده» گونو، چۆله حضور يىتىردىك

بىر بارداقدا بىر نوشابه گۆتوردوك

اۆزوموزو بىر گۆي دۆشه اۆتوردوك

بىردن بارداق آشاغيا ھىللەندى

ھامى اونون داليسىنجا ويىللەندى

۲۷ یاغیش چۇلون تورپاغىنى يۈۋاردى

آشاغيا سارى يۈلون اوۋاردى

سئل چۇر - چۇپو دۇشە سالىب، قوۋاردى

بىز دوزولوب، سئل باخىب، جوشاردىق

صفا اورك صفامىزا قوشاردىق

۲۸ ياغيش ياغىب، انىمىزه گىرردىك

انودن باخىب ياغىشا، كئف سورردىك

گۈلمەلەرنى دوزلەمەين گۈرردىك

ارسىنلرى تونلاياردىق ياغىشا

بو نىظرلەكى ياغىش تىز يىغىشا

۲۹ «ياغىش ياغىر ياغا - ياغا» اوخوردوق

«اوجو دوشدو بىزىم ياغا» اوخوردوق

«گىلىن، گىئىك اوينامغا» اوخوردوق

ياد انىلىردىك عىشلىرى - نىوشلارى

«ياغدى ياغىشلار، بانلادى قوشلار»

۳۰ شیمشک شاخیب، گوڭلیه گئدردیک

توربامیزی آغیزبوغوز ائدردیک

گلیب، یئیپ، دنیا اپین دیدردیک

هردن ده بیر اوز قویاردیق چؤلره

«شلغم»، «تورشک»، «جیقجیغا» یا، «کنگر»ه

۳۱ بیر مرتبه بیز «کنگر»ه سوزولدوک

قاییدردیق، دولو دوشدو، اوزولدوک

عیماراتدان توولا یولا دوزولدوک

دولو بیزی ائومیزه دک قاچیرتدی

نه قاچیرتما، خوشدور دئیم اوچورتدی

۳۲ بیر گون چؤلده بیر کس ایله توتوشدوم

داش وورماسین، قوپوب، قاچیب، سوووشدوم

داش آتینجا تنز اورتالیقدان اوچدوم

دای دئمه، او اوردان گلیب، باشلا بیر

بیزیم ائوین آنتینینی داشلا بیر

۳۳

اۋزلىرىنى قىزلار چۆلە وئىرردى

چۆلدە گىزىپ، تىرەلىرى درردى

دۇيىپ، گۈلۈپ، داغ - داشلارنى گۇرردى

تىرە درىپ، توربالارنى تۇگىردى

توربا باشدا كىندە سارى سكردى

۳۴

قىز - گىلىنىپ تىرەلەر گىتمەسى

يىملىك اوچون داغ - داشنى سىير اتمەسى

بولاق اوتودرمەينە يىتمەسى

بىزىم دە او سوپورگە يە گىتمە خۇف!

اوزورىيە گىدىپ، چۆلدە ايتمە خۇف!

۳۵

ياغىشسىزلىق دوشوب، قىتلىق اولاردى

قىزلار ايكى داشلىرىنى آلاردى

او داشلارنى بىر - بىرىنە چالاردى

او خوردولار «چاخماغى، چاخماق داشى»

آللاه گۇيرت بىر ياغىشلا داغ - داشى

آغاچلارین چیچکله دولماسی
 آبالینین گؤیویوندن یولماسی
 جوت آبالی سیرقاسنین سالماسی
 باغدا ییئن آبالینی درردیک
 آبالیدان جای قویوب، کئف سورردیک

«شوؤرن» لر دامالار اوستون بزرردی
 «بویماذن» هر طرفده گزرردی
 «بابانک» لر اولدوزلارین دوزردی
 «سارماشیق» لار ادا - عشوه سالاردی
 «طاباقچا» لار عقلی باشدان آلاردی

باغچالاردا «غازآیاغی» قایناردی
 چیمنلرده «قوشاپپیی» اویناردی
 خرمنلیکده «قارقادیلی» قالخاردی
 طبیعتده نه دؤوروموز وار ایدی
 عمروموزون باغی بوتون بار ایدی

۳۹

چىمىنلارنى مېخىل كىمى دوزلرى

آلى - گوللو، لىپاقلى دىزلرى

زىمىز كىمى سىرىن سولۇ گۈزلرى

سانكى، جىنت باغ - بولاغى آچىلار

ھەر تەرەپ گۈزلىكلەر ساچىلار

۴۰

كىندىن گۈزىل، لىپاقلى قىللىرى

يىرلىرىن او جىزىقلار، سىللىرى

گىدىكلەرنى، قىللىرىن قىللىرى

خافىزەمىن سىفەسىندە يازىلىپ

وچۇدۇمۇن لۇجەسىندە قازىلىپ

۴۱

گۈل دولاردى، جىلۋەسىنى قوراردى

ئىل يىرتىنە نوبەيلى سۈرۈراردى

بىل چىيىنىدە سۈرۈرماغا دولاردى

چىمىن - زىمى بىتىپ، گۈللۈك اولاردى

كۈۈشنى تىللى سۈنۈلۈپ دولاردى

۴۲

چیمنلری بیچیب، یئرہ تۆکردیک
 قوروجاغین، اونو ییغیب، بوکردیک
 باغلیق آچیب، باغلیقلارا چکردیک
 آت - الاغا چاتیب، ائوہ داشیردیک
 چیمنلیکدن ائویمیزه آشیردیک

۴۳

باغیمیزدا قویونلاری یایاردیق
 هردن ده بیر سو ایچمه یه قویاردیق
 بیر چای قویوب، ایچیب، کئفدن او یاردیق
 بعض واخ دا سو گتیرمه یه سوزردیک
 «مش فرمان» ین ألما باغین اوزردیک

۴۴

جومالاشیب، باغیمیزا سکردیک
 آغاجلاری چیرپیب، اریک تۆکردیک
 تۆکوب، ییغیب، سبدلره چکردیک
 آت - اولاغ چاتیب، چیخیب، گلردیک
 دامدا سرب، تلیسلره بۆلردیک

۴۵ بیزیم اریک باغیندا بیر بولاق وار

بیر بؤیوک داش اورتاسیندان شاریلدار

کناریندا بیر شئی دئییل بولاقلار

آخیب، گلیب، گؤلچه میزی دولدورار

حاصل واختی بیزه حاصل یولدورار

۴۶ منیم آتام زمیه کی گیردی

هامیسنی تئز اوراغیا وئردی

تئز ده ییغیب، چاتیپ، ائوه سورردی

اؤز دئییشی، گون چيخمامیش کئچرمیش

گون چيخینجا بیر زمینی بیچرمیش

۴۷ آتام تئز - تئز زمیمیزی بیچردی

دسته بویو گئدیپ، بیزی کئچردی

هردن ده بیر کاسا سویون ایچردی

شعر اوخویوب، خوش ائلدردی دمنی

نئجه آندا هاللاهاردی زمینی

۴۸

آتاجانین بیجینده الشمهیی
 آغ کؤینکلی الده باغلیق ائشمهیی
 خلور چاتیپ، باغلار ایله دوشمهیی
 هامی بیر - بیر جلوه لیر گؤزومه
 هارا گئدم، ثبت اولونوب اؤزومه

۴۹

داغ - دره لر یولو، خلور داشیردیق
 خلور آجیب، چاپیب، چۆله آشیردیق
 گدیکلردن یئل کیمی دیرما شیردیق
 خلورلری خرمنلیکده آچاردیق
 خرمن قوروب، قوش قووانین ساچاردیق

۵۰

عمیم الاغ مینیپ، چۆله سوزردی
 قیز - گلینلر یاپیا یاپیب، دوزردی
 «مشدی یحیی» باغ - بوستانین بوزردی
 بو خوش گونلر الیمیزدن آلیندى
 تصویرلری بیزیم یادلا سالیندی

۵۱

«عباس بی» ین بیچین اوسته گئتمه سی

سوپا میزین لجاجیندان بیتمه سی

هیرسدن اوزون یئیپ، تالان ائتمه سی

سوپا اؤلدو، اوزون ایشه وئرمه دی

خرمنلیکدن او طرفه گیرمه دی

۵۲

چوبانلار کی اوز ناھارا قویارلار

حیوانلاری بولاقلاردا یایارلار

قاووتماشین سوفراسینی سویارلار

چای دمله ییپ، ایچیب، اوتراق قورارلار

بیر دینجلیپ، حرکتہ دورارلار

۵۳

گؤلون نازلی گؤل - گؤل قوشلاری

داغین گۆیه باش قالدیرمیش داشلاری

باغ - بولاغین میوه لری، نوشلاری

بو تصویرلر یانیندان بیز کئچمیشیک

چوخ بولارین صفا خمرین ایچمیشیک

داغ ایسته سم «توختو» منیم یایلاغیم
 گزمک سئوم «آوادره» اویلاغیم
 طراوتلی سئیرانگاهدیر سول - ساغیم
 سورولری یاما جلاراسوق ائدک
 جانی قوچلار کله سی ایله برکیدک

بیزیم اریک باغیمیزدان آز او یان
 بیر ایکی داش وار «اوغلان - قیز» آدلانان
 دالاریندا بیر سیلدیریم وار یامان
 چوخ - چوخ درین، «قارابؤیر» آدیندا
 قره قوشلار داییم اونون یادیندا

کؤوشنین بیر طرفینده بیر قیه
 «قاراقیه» آدلی چکیب باش گؤیه
 گورن قالار توصیفینده نه دئییه
 اوزاقلاردان ائللره گؤز ائیلیر
 آدام اونو گوروب، وصفین سؤیلیر

۵۷

خرمن دۇيۇب، ايشلىرى تكمىللىرىدىك

چىخان دنى فورقونا غرىيللىرىدىك

آپارىب، بىر پالاز اوسته تىللىرىدىك

سونرا يىغىب، تىلىسلره چكردىك

تىلىسلىرىن آغىزلارىن تىكردىك

۵۸

خرمن دۇيمه گاه گنجيه يئىردى

ائىل چراغلا گنجيه خرمن دۇيردى

خرمنكوبلار گنجيه گوپىلده يردى

ايش قورتارىب، اوردا ياتاق آتاردىق

بىر طور چكىب، اولدوزلارلا ياتاردىق

۵۹

ولين ياخشى شىرىن - شىرىن مېنمهسى

الاغ - اؤكوز داللىلارنىجا دۇنمهسى

گاه داكولش چئویرمهيه ائنمهسى

خرمن دۇيۇب، يىغىب، يىئله وئىردىك

چالگولا يىب، سىلگىرله يىب، كورردىك

۶۰ خرمنلر کی دۇيولوب جمع اولاردی
خرمنلرین یثرین سامان آلاردی
تل - تل سامان خرمنلیکده قالاردی
بیز کال ایده سامانلارا قویلاردیق
قیزار جاغین یغیب اونو، پایلاردیق

۶۱ بئش - اون نفر اولوب، سامان داشیردیق
نردباندان سامانلا دیرماشیردیق
بیر - بیر چیخیب، دامیمیزا آشیردیق
سامانلاری باجالاردان تۆکوردوک
تۆکوب، انبار دامیمیزا چکیردیک

۶۲ بولاقلاردا، بوغدامیزی سوواردیق
فورقون اوسته قوروتماغا قوواردیق
گونده سرب، ایشیمیزی سوواردیق
تیمیزله ییب، تلیسلره چکیردیک
سونرا چاتیب، دیرمانا سکر دیک

۶۳ بوغدا تايين الاغ اوسته آتاردیق

بیر طرفدن تايين باشین توتاردیق

دن آپاریب، دارتماغا باش قاتاردیق

دیرماین چالیندان اون ییغاردیق

تلیسی اون ائدیپ، باشین بوغاردیق

۶۴ ائوقادینی سحر تئندیر قالاردی

قاپ - باجادان توستوگؤیو آلاردی

اوشاق - بؤیوک اوز ایشینده اولاردی

اوندا گوردون «سوت داشدی بایدا داشدی

قایماغینی گلین گؤتوردو، قاچدی»

۶۵ آنام بیر - بیر چۆرک یاپیب، آلاردی

بیر - بیرین اوسته آتیپ، سالاردی

دورت - دورت بۆکوب، هئی طا باغاقالاردی

نه جور چۆرک؟ اییلی چۆرک، بال چۆرک!

ایسندی ده وار حسرتینده قال اورک!

۶۶ جورە - جورە او ياپىلان چۆركلر

دادلى - دادلى جاننا سىنن يىمكلر

چۆرك آدلى لطافتلى چىچكلر

«نزيك»، «فطير»، «چاي چۆرەيى»، «پىنجە يىش»

نە دىيىم كى اليمىزدن چىخدى ايش

۶۷ تىندىر اوستە ھوررە، خشىل چالاردىق

گاہ بونا، گاہ اونا مئىل سالاردىق

ھوررەلرە خطاب ھاوار آلاردىق:

«سەن ھوررە سەن خشىلدەن چوخ ياشارسەن

آلتەن اوت دىمە مەش اوسەن داشارسەن»

۶۸ ارىشتەنى كسىب، گونە وئىردىك

دامدا بىر اىپ آسىب، اىپە سىردىك

اىپ اوستونىدە قورويانىن درردىك

اىپ آلتىندا پارچالارى سالاردىق

قورولارى پارچا اوستە قالاردىق

۶۹ گیلدیک آشی، لذتین حسابی

ایده، اریک، اریشته سی، لعبی

اورکلرین عطشینہ جوابی

تورش شیرین دادی یاددا قالمالی

هر آدمی هوسینه سالمالی

۷۰ بیر دنه ایپ سیرمیدن آساردیق

تولوق آسیب، چالخادین سوساردیق

کره توتوب، پاتیللار باساردیق

آیرانلاری قازانلار تۇکردیک

آیران آشی قویوب، باشا چکردیک

۷۱ آیرانلاری چورودوب، شور چکردیک

چکیب، ییغیب، گودوللره تۇکردیک

قیشا قالسین، اونو یئرده اکردیک

قیش زمانی اونو دورمک ائدردیک

یئیه - یئیه اویناماغا گئدردیک

۷۲ تزه شورو یومرو - یومرو سالاردیق
سونرا ییغیب، غریبلره قالاردیق
نردبانا قورولایب، آلاردیق
قیشدا قابدا بیر آغاجلا دؤیردیک
«کله جوش» ون حاضر ائدیپ، یئیردیک

۷۳ «اوستا اصغر» کیفله سئیره دوراردی
کیشیلرین اوزون - باشین ووراردی
هارداسئودین، بساطینی قوراردی
خرمن دؤین واختی بولون سالاردی
بوغدا بیر ایل باش قیرخماغا آلاردی

۷۴ قاراچیلار، سالدیقلا ری صدا لار
خرمنلیکده قوردوقلا ری اوبالار
الکچیلیک ائتدیکلری هولالار
وئرردیلر کتد ائلین کومه یین
چکردیلر غریبل، سیلگیر، اله یین

۷۵

چرچىلىرىن يۈك - ياپىلارى، شىلەسى

ھەرنە جورە شىئىدن دولو سىلەسى

گوزگو، داراق، دن - دوش، ھە - ھولەسى

يۈكۈ آچىب، چىرىدىلەر ھاۋارى

ئال - سىغىل - لاردىلار نە ۋازى

۷۶

عمە اوغلو «حسین بى» يىن صفاسى

تېرىز دۇۋرون سىئىر ئىلەمك نواسى

عرب كىمى پارچا ساتما ھواسى

من نوكرم اونون گۈزل ذوقونا

ادب - ھەنر غەرىپ سىندە شوقونا

۷۷

يۈنۈ قىر خىب، داراقلار اوئىردىك

جەھرە وورۇپ، كىلفە دۇندۇردىك

بىۋىقلايىپ، اونو گۈندە سىردىك

ايش اوزار دىب، فرش توخوماق باشلاردىك

دەلەيىپ، بىند آتىپ، ارغاشلاردىك

۷۸ نام - باجیم هر گئجه فرش توخوردو

سوتکه آسیب، فرش توخویوب، اوخوردو

دالدا بیزی قازانلیغا سوخوردو

بیز ده مجبور اولوب، یثردن آزاردیق

دار تاختاسی اوستونده مشق یازاردیق

۷۹ قدیم زمان واریلارین چراغی

اونون ساخسی یاغ یثرسی، آیاغی

سوموکلردن پیلته سینین یاتاغی

یاندیردیغی یاغی گرچک یاغی ایملش

بوکوک پانبیق پیلته سینین باغی ایملش

۸۰ بیر یارپاقلی چوموقدان آت آلاردیق

تنگه لرده قووب، بیر توز سالاردیق

دئینه مگر یثرده - گؤیده قالاردیق؟

شنلیک ایله یویرردیک داغ - داشا

باخمازیدیق نه لر گلیر بیر باشا

۸۱ ائوتیکنلر کریجیلرین کسردی

ایشلمکدن ال - قوللاری اسردی

یورغونلوقدان خیردا سؤزله کوسردی

شر اوشاقلار شیطان - شیطان گزردی

کریجیلری آیاقلایب، ازردی

۸۲ «ممد» هیوا قاتیرلارا چاتاردی

گلیب، هارای سالیب، کندده ساتاردی

کندین ایچی بیر گئت - گله باتاردی

بیز ده کی چوخ اوشاقلی ایدیک آلاردیق

هره بیرین دیشیمیزه سالاردیق

۸۳ گورردین کی دیرماندیر تاپیلدیر

شوخی بالیقار چای سویوندا چاپیلدیر

شیرشیر آشیب، یارقانلاردا شاپیلدیر

بیز اکیلیب، چایدا بالیق توتاردیق

کباب ائدیپ، یئیپ، کئفه چاتاردیق

۸۴ ائلين ياخشى، گۈزل - گۈزل بوستانى

بوستانلارین صفالى خوش دورانى

آلاچىغى، يئىپ، ايچىپ، جولانى

بوستان پوزوب، سامان اوسته يوكلردىك

هردن بيرين نوش ائتمه يه دىكلردىك

۸۵ خرملىكده بى پوزونا چاتاردى

گلین چىخىپ، وور - سىندىر باش توتاردى

بى گلینه دامدان آلتا تاردى

«آقامير» دومبكىنى چالاردى

اوخلىياردى بلوا، غوغا سالاردى

۸۶ قىز قاچيرتما، قورخوسو، جان سىخماسى

چۆللره آت چاپىپ، ووروب، يىخماسى

قىز ائلىنن اللرىندىن چىخماسى

سئون - سئوگى بير - بيرينه چاتاردى

كردلرلى اوركلردن آتاردى

۸۷ آخسام ناخیر قاباغینا گئوردیک

قودوقلارین یوللارین سدا ئدردیک

ناخیر کندی حاخلائانجا گودردیک

ناخیر کنده یئتدی، مینیب، بوشلاردیق

حیوان کنده گؤتورولوب، خوشلاردیق

۸۸ آخسام داوار چؤلدن گلیپ، داغیلار

حَیْطلرده بیر ساخلانیپ، ساغیلار

باش - قولاقلار کورمیلچکدن اوغولار

بیز اوشاقلار حیوان باشی توتاردیق

میلچک اولجاق ایشی باشدان آتاردیق

۸۹ چوبان کنده داغیداردی داواری

دوشوب، کنده گزردی هر کناری

قاپیلاردا باشلایاردی هاواری

«چۆرک گتیر، آلاہ وئرسین برکت»

عؤمور بویو قوت، همت، حرکت

۹۰ آخشام قیزلار اله سهنگ آلاردی

یوللارینی بولاق اوسته سالاردی

بولاق اوسته صحتیه جمع اولاردی

اوردان قالیب «بولاق باشی توز اولار»

نازلی - نازلی «دسته - دسته قیز اولار»

۹۱ آخشام کندده جوان نسلی گزردی

هردن ده بیر توکانلارا سوزردی

توخما یئییب، یئمیشلردن اوزردی

چراغ قوه آلیب، دوشردی باغا

باغدا گزیب، سئوچهلردن وورماغا

۹۲ «سرین بولاق» بولاقلارین باشی ایدی

تاپیلمايان بیر شئی الماس داشی ایدی

بولاقلارین ایچره اوزوک قاشی ایدی

دئینه بولاق، نه نعمتسن، آخ گینان

اوخشار - اوخشار هر یئتنه بناخ گینان

۹۳ آی اوجالیب، کندین اوستون آلاردی

اولدوزلار گؤز ووروب، عشوه سالاردی

درنا صفی سس سالیب، رد اولاردی

کند ائلی بو گؤزلیکله یاتاردی

یاتیب، شیرین رؤیالارا باتاردی

۹۴ صوبلر گلیب، وانتچینی گودردیک

اونلا «گیوی» شهرینه گئدردیک

حاجاتلاری اوردان حاضر ائدردیک

«گیوی» شهری گؤزلیکلر معدنی

هئیا، آما، گیلان، اوزوم مخزنی

۹۵ بابام گیلین کندی باغچا - بار ایدی

بوتون باغچا، آما، هئیا نار ایدی

بیزدن اورا گئت - گلملر وار ایدی

بیر گئندنه یادلار منی قوودولار

قوش وورانلا دیک باشیمی اوودولار

۹۶ قارداشیم گیل قوناقلیغا گئدیرلر
سوپا ائوه کئچمیر نهلر ائدیرلر
دالین - دالین گیلر، هر نه گودورلر
مجبور اولوب، بیرله شیب، هول وئریرلر
زورلا اونو ایچریه سورورلر

۹۷ گاه گؤردین، کؤلگه هوانی سیخدی
گون ده گلیب، یثیب، کؤلگه نی ییخدی
بیز اوخوروق «گون چیخدی، لاله چیخدی»
گون ده دؤنوب، سس سالیریق باغلارلا:
گون بویانا کؤلگه لیک ده داغلارلا

۹۸ بیزیم یاخشی شیرین - شیرین اویونلار
حددن آرتیق اولان اویون قوشونلار
یورولماغا ایلمه یین بویونلار
«ماللاهارای»، «قئیش ووردو»، «گیزلن باج»
«تییک دؤشو»، «ازللی»، «چیلینگ - آقاج»

بیر تیر اود ووروب، دؤشدن بوشلاردیق

دالیسینجا تماشایا باشلاردیق

گئدیب آشجاق، دؤورهله ییب، داشلاردیق

گاه دا تیر اورتاسینا گیردیک

بیر گدیکن هئللیب، کئف سورردیک

۱۰۰ بیر آزکی بوی آجیب، قدی دیکلتدیم

چپر چکیب، حیطده باغ دوزلتدیم

آین - او یوندان اکیب، باخیب، بشجرتدیم

سونرا باجیم اورا دووار چکدیردی

بنفشه دن، ختمی گولدن اکدیردی

۱۰۱ گاه گیردکان آغاجلارین گودردیم

پالاز آغاج آلتیندا فرش ائدردیم

شعیر دئمک عالممه گئدردیم

دولموشام کی، او گونلره را نه یئتدی؟

من همانام؟ فلک بیزه نه ائتدی؟

۱۰۲ بىر يول يۇردىن بىر بۇيۇك داش گۇتوردوم
توت تۇكمەيە بىر آغاچا اۇتوردوم
او داش دوشدو اۇز باشىمانە گۇردوم
سېنىق باشا بىر عرقچىن گىيىلدى
دوسلار ايچرە ادىم خوجا دىيىلدى

۱۰۳ راھنمايى تىھىلەندە بىر سفر
مىز - صندلى جورلەمىشدىم چوخ بىر
آتام ايله سۇزە گلدىك بىر قدر
صندلىنى آتاجانا ازديردىم
مىزى قايىب، قاجىب، دالدا گۇزديردىم

۱۰۴ ياي كى باشا چاتىب، پايىز اولاردى
آغاجلارنى يارپاقلارى سولاردى
باغ - باغچالار خزل ايله دولاردى
بىز خزلين ياتاغىندا اويناردىق
اوردان بورا، بوردان اورا آغىناردىق

۱۰۵ زوال تولکو گلیب، توویوق چالاردی

گئجه چاغی، صوبحه یوووق چالاردی

اؤچى جانین سحر سوویوق چالاردی:

اودا سالدین منی توویوق آپاران!

اود بوروسون سنی توویوق آپاران!

۱۰۶ بیر زویولداق زیغدان سالیب، زویردیک

یاخشی زویسون، هئی اونا سوا ایردیک

زیغا دؤنوب، ائومیزه یول دؤیردیک

ائیله زویمه صفاسینا اویاردیق

گونوموزو زویولداغا قویاردیق

۱۰۷ قیشدا هوا دیزه دک قار الردی

بوشلاماییب، بیرده باسیب، چیلردی

قوردلار کنن دین یاخیتینا گلردی

بیز بو یانندان اونلارا گؤز تیکردیک

صحبتلرین اورتالیغا چکردیک

۱۰۸ يئرين اوزو بوتون اغادۇندى
لوت اغاجلار اوستونه قار مىندى
قارقا باغدا قارىلدايىب، دىندى
آتام اودون پىچىمىزە ياراردى
بىزە گۈرە اۈز جانىنى يوراردى

۱۰۹ دامىن قارىن تۇكوب، كىفە قاتىلما
تۇكدويوموز قار اوستونه آتىلما
هۈى آتىلىب، دامدان قارا باتىلما
قار گۈللەسى، توققوشمالار اويونو
بوز دوزلدىب، چاككىشمالار اويونو

۱۱۰ اۈزوموزو قىشدا ئۈە چالاردىق
پىچىمىزىن يان - دۈۈرەسىن آلاردىق
يئرالمانى گۈللندىرىپ، تالاردىق
جوما لاشىب، بىر يىغىنچاق قوراردىق
ناغىل، ماھنى، تاپماجايا دوراردىق

۱۱۱ گاه «بیر، ایکی، نلبکی» نی آلاردیق

سونرا «اوج، دورت، قاپوناورت» سالاردیق

هم «بئش، آلتی، باش آلتی» دالاردیق

ماهنیلاری بیر - بیرینه قوشاردیق

غمدن اوزاق فرحله نیب، جوشاردیق

۱۱۲ ائلین شوربا تندیلرده قویماسی

کورسو اوسته یئمک یئیپ، دویماسی

جومالاشیب، دئییب، گولوب، اویماسی

هئچ بیر زمان خاطریمدن گئتمزلر

گؤزلریمین قاباغیندان ایتمزلر

۱۱۳ قیشدا باجیم ائوین توزون درردی

سوپورگه ایله بیزی چوله وئردی

سیل - سوپورمک ایشلرینی گؤردی

ائودن چیخما بیزیم ذوقو آلاردی

آتام اوزون محو اولاسان سالاردی

۱۱۴ گونده طؤوله پئهنلرين كوررديك

فورقونا يوك ائديب، اونو سوررديك

سوروب، گئديب، باسمايغا سررديك

كرمه سيني يايذا كسيب، توپلارديق

تندير اوچون، پئچيميز چون ساخلارديق

۱۱۵ بير آز توك آت قويروغوندان دررديك

دوزاق ائديب، باسمايقدا سررديك

بيلديرچيني دوزاقلارا وئرديك

توتوب، اوتوب، تاواميزا باسارديق

دادلي - دوزلو قيزارتماسين آسارديق

۱۱۶ آنام بيزه يون جورابي توخوردو

سونرا بيزيم آياقلارا سوخوردو

بيزيم ايستك، عشقيميزدن اوخوردو

او جورابلا اويناماغا گئدرديك

اوچ - دورت گونه او جورابي ديدرديك

۱۱۷ ایتلر ایله گئدیب، دووشان توتاردیق

گدیكلرده قووالاغا قاتاردیق

دالیسینجا ال آغاجین آتاردیق

توتوب، گلیب، شادلیق، شنلیک سالاردیق

آتام اونو مکروه دئییب، قالاردیق

۱۱۸ بیر گدیكلده بیر زویولداق سالاردیق

توولا زویوب، کئفیمیزه دالاردیق

آقاج الده توووموزو الاردیق

اؤزوموزو آخرائوه وئوردیق

شلوار بوزلو کورسوموزه گیردیک

۱۱۹ جومالاشیب، «شوردره»یه گئدردیک

بوز اوستونده مازالاق ایشلدردیک

هئی ده زویوب، شنلیک، صفا ائدردیک

بوردان اورا، اوردان بورا زویردیک

هردن ده بیر محکم یئره دیردیک

۱۲۰ قوورقانی قووروب، اونو دؤیردیک

بیر آرجا بال، دوشاب اونا ایردیک

«خیدیرنبی» قوودون اووب، یئیردیک

ایسندی ده وار فیکری باشدا دولانار

سؤزو دوشسه تئز آغزیمیز، سولانار

۱۲۱ قیش آخری، چکمهلری چکردیک

گؤلمهلرین بوزلارینی سؤکردیک

گؤلمهلره اویناماغا چؤکردیک

نه اولاردی بیرده اوشاق اولاییدیم؟

هر نه ایله شوقا، ذوقا دولاییدیم؟

۱۲۲ راهنمای دبیرلری دوسلاردان

کی بیزده، چوخ حقلری وار ایشاردان

بیز اونلاری آبیروماریق هئچ یاردان

تاجلاریمیز «مذاحی» ایدی، «سلیمی»

«خلیلی» ایدی، «کفایی» ایدی، «معصومی»

۱۲۳ مدرسه دن بیر گون چۆله تۆكولدوك

«توختو» چۆلو، بیزیم باغدا چۆكولدوك

آش پی شیریب، تفریح ائدیپ، اکیلدیك

باغ - بولاغی گزیپ، کینده قایتیدیق

شادلیق ایله جمعیمیزی داغیتیدیق

۱۲۴ «آچاچ گۆل» دن سولوله سی اکی دیلر

«میرگدی بی» اوسته منبع تیکدی لر

خایطلره لوله سویو چکدی لر

«مشدی سولطو» لوله چکمه مشمولو

«مشایماش» دا اولدو منبع مشمولو

۱۲۵ بیر دفعه ده تیریش لرلرین سۆکدولر

اؤلره دک جادادان تیر اکی دیلر

سیم باغلا ییب، ماحالا برق چکدی لر

«مشدی فرمان» برق عهدہ سین ساخلادی

کونتور گۆروب، قیضلری یوخلادی

۱۲۶ «آقازېر» كندىن شورا باشى ايدى
گۆتوردى ھەر نە دعوا داشى ايدى
توتوش ضيددى، بارىشما يولداشى ايدى
يۇرشىندىن ياغار غرور - متانت
دۇيىشىندىن ياغار ذكا - سياست

۱۲۷ «جلال عمى» كندىن اديب شاعرى
ادب - ھنر عىرصەسىنىن ھازىرى
ھنر سۇن آداملارنىن خاطرى
كندىمىزلە قونشو كندىن جىدالىن
سۇيلىمكەدە گۆسترمىش دىر كمالىن

۱۲۸ «عم قاسم» يىن ياخشى ذوقو، دقتى
قىش گىجەسى، شىرىن ناغىل، صحىتى
آت اوينادىب، «لئىلە» يولو ھىركىتى
آقام ايلە قىارداشلىقى، وفاسى
ال بىرلىقى، گىت - گىلمەسى، صفاسى

۱۲۹ «مشدی سواد» خرمنکوب ایشلدردی

«آقافهی» توکانچیلیق ائدردی

«صبیر عمی» قوروقچو، یئر گودردی

«مش یدالله» مال - حیوانین ساخلاردی

«مشدی عوض» باغ - بوستانین یوخلاردی

۱۳۰ «مش اسماعیل» سئومه لی بیر کیشی ایدی

دایم الده تسبیح وورماق ایشی ایدی

صداقتلی ائلین سئچیلیمشی ایدی

«مشدی غریب» کندین یاشلی قوجاسی

قاپوسوندا سکی توتان خوجاسی

۱۳۱ «غلام عمی» ایش اهلیدیر چالیشان

ایکی اوغلو تحصیل ایله آلیشان

احتیاطلی، سدلر ایله آتیشان

بیر «حسین بی» کی ایندی بیر حکیمدیر

بیر «نعمت بی» کی فوق لیسانس علیمدیر

۱۳۲ بیزیم کئنده تراکتورچو قوچلاردان

«آقاصمدایی» ایدی، «مش فرمان»

«حیات الله» مرحوم ایدی، «رشیدخان»

بیرده «طاییر» ایشلردیلر شوخومدا

یوک - یاپلاردی داشیردیلا ر قوهومدا

۱۳۳ «مش آخان» ین شیرین صحبت سالماسی!

«مش مراد» ین راحت، سس سیز قالماسی!

«مش نوروز» ون تسبیح اله آلماسی!

بیر هوا ایله کئند قباغا گئدیردی

اؤز یئرینده هر کس ایشین ائدیردی

۱۳۴ «مشدی انوش» افتخارلا دانیشار

«مشدی ضرغم» جسورلارلا تانیشار

«مشدی ولی» چوبانلیقدان قونوشار

«اوسط عمی» هیکلیدیر، پیشیرن

«مشدی سلمان» شوخلوقلاری دؤشورن

۱۳۵ موتورلا «مش اياماش» شهرة گئىد بدير

يولون ترسه سمتى حرکت ائىد بدير

خلق اونا بوق ووروب، اؤزون ديد بدير

خانيميسى دئيب، اولوب نه خبر

دئيب، شورا اولمايشام من مگر

۱۳۶ «مش محى» نين داوارچىلىق زحمتى

«فرامرز» ين تراكتورلا ذلتى

«عل آقا» نين ماشين ايله همتى

«غضنفر» ين موتورلا داغ سئيرى حئيף!

«مش بيىتى» نين عطا، سخا، خيىرى حئيף!

۱۳۷ «شيخ احمد» ين او گولمه لى خطبه سى

«شيخ ذكى» نين او پرده سيز مبحثى

«مش ولىش» ين درگز ووراركن سسى

هاميسينين خاطره سى خئير اول

كوئلو موزه صفا دولا، نور دولا

۱۳۸ «حاج شیرخان» ین کاتدالیغی، مرامی

«میر محمود» ون سخاوتی، اینامی

«مش خیدیر» ین برآزلیقدان کلامی

«مش جمشید» ین شجاعتی نه اولدو؟

«مش کامران» ین مناعتی نه اولدو؟

۱۳۹ «مش نیفتی» نین قات قاریشیق توکانی،

کند ائلینه نفت پایلاماق مکانی،

همیشه پول چیخارتماقدان بیانی!

«نبی بی» ین تعاونی شرکتی!

«نار آقابی» سلمانین الفتی!

۱۴۰ «مقصود» گیلین قاپولارین ووراردیق

توکانلارین اونلارا آچدیاردیق

نو خود - کیشمیش، ایده ییغیشدیاردیق

توکانلاری ائیه ظلمت اولاردی

گونوز اوردا فنار رؤیت اولاردی

۱۴۱ «آقابەشت» گۈجە شیرین یاتیبیدیر

تویوق سسی یوخوسونو قاتیبیدیر

خانیمی ایله ماجرایا چاتیبیدیر

طۇولە یە کی گئیدی بیلسین خبری

قورخوب، وئریب خانیمینی ایچری

۱۴۲ «شوکور» حووضا بایرامدا سو وورموشدیر

تابلولارین دووارلاردان قیرمیشدیر

سودا یویوب، خرابلایب، دورموشدیر

ساعاتلارین دوزلدیردیم من، سیندی

«مش خداداد» منە بیر جور توخوندی

۱۴۳ «مشدی ایلدیر» بوزوولاری باغلاردی

«مشدی مرشد» قویونلاری داغلاردی

«مشدی غافور» صحبتینی چاغلاردی

«مشدی مئی» بیزلره سۇز آتاردی

«لشکریمی» آت - الاغا چاتاردی

۱۴۴ «مش خانگلدی» غریبلییه دۆزمزدی

«مشدی خئیریش» ایشدن قالیب، گزمزدی

«مشدی حبیب» ال کتایدان اوزمزدی

«مشدی عباس» آت آل - وئری واری ایدی

«مش بیت الله» خوش اخلاقلیق کاری ایدی

۱۴۵ «مش ورقه» نین گیوی یولو بوستانی،

گؤزل باغی، اوردا سالان ساھمانی،

عمرونون هر گونو اوردا جولانی،

هر جور میوه بسله مایی نئجه دیر؟

قوناق باغا سسله مایی نئجه دیر؟

۱۴۶ «سویوق بولاق» چؤلونده یئر آلدیلار

بیر بؤیوک توت مومالیغی سالدیلار

ایپک قوردو بئجرمه یه قالدیلار

«داوود اقا» اوردا باغی گودردی

«شکور» خدمت ایشچیلره ائلدردی

۱۴۷ «حاجی باخشی» وارلی ایدی جلد انسان

«مشدی صالح» ایشلدردی دییرمان

«مش فتح الله» ائل یاری ایدی چالیشقان

«مش نقد علی» سیغار چکیب، سؤیلردی

«مشدی مرسل» شمالدان نقل ائیلردی

۱۴۸ «بهلول خان» ین «گز آلان» باغ - بوستانی!

«مش بهراد» ین سالار آدی، عنوانی!

«حجّت بی» ین سسله گولوب، طفیانی!

پولادجانلی قدیم قوچاق جوانلار!

آسلان کیمی هر میدانا جومانلار!

۱۴۹ «مش عیسی» نین سؤزون تکرار قیلماغی

«گول ممد» ین یاخشی طیب اولماغی

«بار علی» نین کنده بلوا سالماغی

«مش اومود» ون نجیلی یاد اولسون

«فضایل» ین ادیبلی یاد اولسون

۱۵۰ «حاجعلی» نین قورقایمک عادت

«مش نایب» ین آز دوزومو، طاقتی

«زیادبی» ین داش وورماقتا زحمتی

مسافرت یوکون چاتیب، نئجه اولدو؟

مسیرلری هانسی یوردا کج اولدو؟

۱۵۱ «مشدی حافظ» باغچاسینی گودردی

«مشدی سبحان» چوودارلیغین ائدردی

«مشدی نوری» سازلا هوشدان گئدردی

«مشدی صورت» متین ایدی ال توتان

«مش باب الله»، «بویوک آقا» شوخ چوبان

۱۵۲ دسته گلیب، قبرستاندا دوراردی

«حاج نصیر» آغ گئییب، قمه ووراردی

«مشدی رضا» دسته صفین قوراردی

«مصدق بی» امام خرجی وئدردی

مچیدده خرج سوفراسینی سرردی

۱۵۳ بىر يول تويدان ئۈۋە گىتىدىم تار ھوا

قاپو چاللىب، گۇردوم عىجب ماجرا

قاپو آچىدى آغ پالتارلى بىر آقا

من توتولوب، سىن اوغروسان سۇيلىرم

داى دىئە، «شىخ ذكى» دىر سەھو ئىلىرم

۱۵۴ مىنىم آتام گۇزلىرىن گۇزلى

مەرفىتىن، سىداقتىن ازلى

بوتون ئىلىن، يار - يولداشىن ئۇزالى

شجاعتلى قوچاقلارلىن باشى ايدى

انسانلىقدا تىك بىر الماس داشى ايدى

۱۵۵ بىر انام وار، ئىيلە بىل گول يارباغى

بىر زعفران گوللويو، رىحان باغى

گۇزوموزون ھىم قاراسى ھىم آغى

ذاتى عشقه، مەبتە باغلانمىش

دايم صفا باغ - بوستانى تاغلانمىش

۱۵۶ آتابابام «کبلاسبزان» ائل یاری

ائل ایچینده ائلدارلارین ائلدار

عطا، سخا دریا سینین قاینا ری

باغلار، ائولر تیکیب، ائلین بسلر میس

یاز یقلاری سوفراسینا سسلر میس

۱۵۷ «زهرا» ننه مریضلیین توتموشدی

«مشدی بهمن» عمیم گیلده یاتمیشدی

کورسونون اوس توو، باشین اتمیشدی

من اوشاقدیم، باشی اوسته گئدر دیک

حالین بیلیب، باشین دؤوره ائدر دیک

۱۵۸ «یوسف» عمیم بیر مکتبچی یار ایتمیش

درین سواد، استعدادی وار ایتمیش

ائلیمیزه حکمتده یار - کار ایتمیش

حئیف کی، بیز او گؤزلی گؤرمه دیک

حضورونون باغیندان گول درمه دیک

۱۵۹ عم «کاظم» ال باش آلتیندا یاتاردی

«قربان بی» ده اداسینا چاتاردی

عمیم سئویب، اونا انام آتاردی

او عمیم ده بیزاوشاقدیق فوت ائتدی

مسافرت یوک - یاپینی برکیتدی

۱۶۰ «بهمن» عمیم بیزلر ایله وار ایدی

مشکللری یارماق اونا کار ایدی

داغ تک ایشلر قباغیندا خوار ایدی

سماوری شوققولداردی بیر یاندا

نوار، ضبطی تاققیلداردی بیر یاندا

۱۶۱ «سریه» عمم قرآنلا واخ کئچیردر

سؤز - صحبتی کؤنله صفا ایچیردر

اورکلره ملا طفت سئچیردر

«رضیه» عمم واجباتی فیکرینده

عقباسینین موجباتی فیکرینده

۱۶۲ آنابابام «كامران» بابام گول ایدی

ناز باغیندا بیر اینجه سونبول ایدی

شیرین صحبت ائتمکده بولبول ایدی

«مین» ننه مہارتلی آغ بیرچک

لیاقتلی، کفایتلی آغ بیرچک

۱۶۳ «مش سعدالله» دایکی اوجابوی بابا

هیکللی، هییتلی، بورمالیغ آقا

هر طرفه گتسه یاغار نور، صفا

«ماشی» داییم صفالی ایدی دنیاچا

«قوچی» داییم وفالی ایدی دنیاچا

۱۶۴ آز - آز گؤزل گونلریمیز قاجیلدی

گؤزلریمیز دنیاچا چوخ آچیلدی

کؤنلوموزه حسرت اوخو ساچیلدی

اوزمانلار جاهیل، غافیل اولماقمیش

ایندی دنیا ایشلریندن سولماقمیش

۱۶۵ روزگار بیر ادا - اویون چيخارتدی
بیزی شیرین دنیا میزدان قوپارتدی
بیزیم ایستی آشا سویوق سو قاتدی
عمروموزون بیر بؤلومو سوووشدو
کئچیب، گئدیپ، هئچه - پوچا قووشدو

۱۶۶ گؤزل یوردوم، بیر یامان یئل اسیلدی
اوجا - اوجا اقاچلارین کسیلدی
گؤزللرین بیر - بیریندن کوسولدی
بیزیم بوتون نشانلر اوزولدو
یئرلرینه بايیر یئرلر دوزولدو

۱۶۷ کند دئدییین ایندی سانما او کنددیر
او شکلده، او قایدادا او قنددیر
او سئومه‌لی ستترلره جهتدیر
هر طرفه اوز توتاسان او چوبدور
چاتلاقدیر کی سنه اغیز آچیدیر

۱۶۸ یواش - یواش زمان چرخى فيرلاندى
گۈزل دبلر اورتاليقدان تونلاندى
ايتدى، باتدى زمان آلتدا قويلاندى
«آشاغيدان گىلدى دۈه گىلمەدى
اوستو دولو كىليم، گبە گىلمەدى»

۱۶۹ قديم هامى بير - بيرينه يار ايدى
اورتالاردا حريم، پرده وار ايدى
انسانلارلا صميميت كار ايدى
بركتلر يئرى - گۈيو بوروردى
اوركلرده سئوينچ پۇھرە وئىرىدى

۱۷۰ هر نه زمان قاباقلغا سوزولور
محببتلر، عاطفەلر اوزولور
يئرلرينه بوش قايدالار دوزولور
يوخ هېچ كسین بير - بيرى ايله الفتى
بو دا صنعت دۈوره سىنين سوقتى

۱۷۱ روزگارین نه چوخ حسرت واریدیر!

بو ماشینین نه چوخ محنت واریدیر!

خلقین اونلا عجب هجرت واریدیر!

انسانا بیر حالدا قالما یوخ گولوم!

شیرین، آجی منزل اونا چوخ گولوم!

۱۷۲ هر واخ بیر ائو بوراخیلیب، بوش قالیر

گونوگوندن آرتیق اوچوب، قیسسالیر

آخر باتیب، یئر آلتیندا یئر آلیر

بیزیم عؤمور اوچاراقدیر او ائوتک

یوخ قاپوسون آچاراقدیر او ائوتک

۱۷۳ بو جور اوچوب، داغیلماق نه سئدیر؟

بس دنیانین وفارسمی نه فئددیر؟

انسان الی بوردا هارا بیر بئددیر؟

وای اوناکی بو دنیا یا آلدانا

فانی یئری وورولماغا خوش سانا

۱۷۴ بشر گول تک بو دنیا دا عمر ائدیر

گاه اوشاق، گاه اییید، گاه دا پیر گئدیر

بو بیردن، او آز - آز یوکون برکیدیر

بو چیچکلر عمرو باشدان آتمادا

زمان یئلی باشلارینی قاتمادا

۱۷۵ او اوشاق کی دوغولوبدور آغلا ییر

او جوان کی حیات شوقو چاغلا ییر

او کی کسی اولوب، غمدن دیغلا ییر

یاشایشی بوردا تشکیل وئیریرلر

تکلیفلرین گؤروب، تحویل وئیریرلر

۱۷۶ ای ناغیل، ای یالان - پالان روزگار!

ای هر آن یوز اویون سالان روزگار!

ای زوالی گوجلو، تالان روزگار!

ائلیم - آرхам، کسیم - کاریم نه اولدو؟

سن بیزلره گؤسترن یول نه یولدو؟

۱۷۷ چرخ ایشینه حاکم اولما محالدیر

اولاجاغا قارشی قالما محالدیر

یا اونو گئج - تئزه سالما محالدیر

فلک بیزی هارا سالسا سالاجاق

نهر بیزه باشا آلسا آلاچاق

۱۷۸ چرخ اویونو قورتولماز دیر آی گولوم!

دن - دوشوموز دارتیلماز دیر آی گولوم!

آرزو صوبحو چیرتیلماز دیر آی گولوم!

جانلاریمیز حیرانلیقدان یانمادا

فلک بیزیم آرزوموزو دانمادا

۱۷۹ بو حیرتده یاخشیدیر کی قییدک

یولو چرخین اؤز ایچیندن کشف ائدک

ذهنیمیزده بو تحقیقه بیر گئدک

پاییز دنیا، قیش برزخ، یاز عقبادیر

بو قوروما، او یاتما، او دورمادیر

۱۸۰ زمان چرخى بيزلر ايله آتيشيب

خلقين باشى اوز ايشينه قاتيشيب

روزگاردان هامى غافيل ياتيشيب

بعضى حرصين، تاماهنين يئليندن

بعضى فقرين، فلاكتين يئليندن

۱۸۱ چاليش دايىم قال ياتيردان اول گينان

اوره يئندن بىخيللىي يول گينان

باشدان باشا صداقتە دول گينان

بو دنيانى پوللا حساب ائيله مه

هئى بيريندن پول كسمه دن سؤيله مه

۱۸۲ بو دنيا دا هر نه گليب، گئئندير

بير ياخشىلىق، صفا دوام ائئندير

يئنه بونجا غفلت ائتمه نه دندير

هئچ زاد ايله اؤزوموزه، دؤنموروك

بونجا عبرت گوزگوسايله چؤنموروك

۱۸۳ ھاچان نفسین ھواسی ایلہ الیشاق

گرک دوزگون جوابینا چالیشاق

اونا دوزگون جواب ایلہ قاریشاق

اگر اونون دوز جوابی وئریلدی

یوللاریوین تیکانلاری دریلدی

۱۸۴ دنیا اھلی، کی حق رختی گئیسیز

آلاه بیلیر نه حدجه دوز دئیسیز

آیا سیز هئج بونو ائشیدمه ییسیز

دنیا - عقبا، مشرق - مغرب اولاندير

بونو باخدين او دالیندا قالاندير

۱۸۵ «حاج سلیم» بیر گئجه بیزه باش ووردی

تشریف ایلہ بیزی گؤیه قالدیردی

بیزیم احسان مجلسینده قیشقیردی

قوی شیطانلار انسانلیغی اونوتسون

اؤزلری اؤز ریشه لرین قوروتسون

۱۸۶ بشر دوزدور، چون آلاءه خلقتیدیر
گاه دا آزیر کی شیطان لعبتیدیر
عاغیل دا اونون تشخیصی التیدیر
تکجه گری غفلتلدن اوزولک
دوزگون اولوب، دوز یوللارا دوزولک

۱۸۷ ای بو یورغون کؤنله واقف اولان دوست
منی منسیر حالدان حالا سالان دوست
منه وجود وئریب، دایاق قالان دوست
بیزی حکمت شرابی ایله آباد ائت
بیزی غفلت گئجه سیندن آزاد ائت

۱۸۸ ایش وخیمدیر هامی غم له دولودور
ذلت ایله چؤره ییلنن قولودور
بیر حالدا کی عمر ائله میر اولودور
هر یئریمیز سینیر او جور بوشلانیر
غم غم اوسته جانیمیزدا جوشلانیر

۱۸۹ مستأجرکن همیشه لیک ویلانیق

ہاردان یٹیک، ہاردان گٹیک حیرانیق

مریضلہ دیک، دردی میزہ قربانیق

یازیق بیر آن ایشدن الین گؤتورمور

تیزہ مسکن حاجاتینی یئتیرمیر

۱۹۰ بشر نہ دیر، حقوقو نہ صحبتدیر؟

رفاہ نہ دیر، کیلو و سو نہ قیمتدیر؟

عدالت نہ، مساوات نہ ستدیر؟

دنیا بوتون استبدادلا دولوبدور

آیاقلانیب ییخیلان لٹہ اولوبدور

۱۹۱ اورتامیزدا عمران تیمی یارانمیر

عمران اولوب، ائل رفاہلا پاشانمیر

بو چوخلوغا بطالتلر تالانمیر

ایندی بیزہ چوخدان ختیم قورولوب

جان تہمتی بیزہ یالان وورولوب

۱۹۲ ایندی گولوم سنین سۆزه صبرین یوخ

هئچ بیر شئی صبرین یوخسا حاققین چوخ

مین بیر کدر حوصله به ووروب اوخ

بو وضع ایله نه یه صبر قالا جاق؟

کیم ایسته ین ایشه نظر سالا جاق؟

۱۹۳ استراحت، تفریح، سفر گؤزلدیر

مطالعه، تحقیق، نظر گؤزلدیر

وردیش ائتمه، حرفه، هنر گؤزلدیر

حئیف بیزه بو ایشلره فرصت یوخ

بونلاردان هئچ بیر بیزه قسمت یوخ

۱۹۴ قدیم دئیل، سابق سؤزو دانیرلار

وارلیلیغی آدام اولماق سائیرلار

وار یانیندا فیهمی هدر تائیرلار

کج ایشلردن بوتون ایشلر دؤنوبدور

کج قییمته، دوز خفته چؤنوبدور

۱۹۵ هر بير کس کی گؤيه صعود ائديدير
آلتداکی نی باسیب، گؤيه گئديدير
نفعين آلب، عؤمور ايپين ديديدير
او بيریسی گونو گوندن گوجلنير
بو بيریسی فشارلاردا گيجلنير

۱۹۶ یازیق شخصین اوغلو قورخاق یارانار
فلاکتہ، مشقتہ دادانار
غم الینده ذهنی، هوشو تالانار
اورکلردن آه‌لار اودو چيخایدی
فلک چرخین اودلانديریب، ييخایدی

۱۹۷ اگر ووروب، تکجه يئمک اولماسا
اورتاميزدا حيله، کلک اولماسا
قوردوموزا بوياور دئمک اولماسا
بو ترقی، بو علم ايله کی واردير
لايق تدبير گؤسترمه سک چوخ عاردير

۱۹۸ ای بیر گویون آلتیندا کی عزیزلر
کیم اوزوزدن اوزگه سیزی عزیزلر
یا کی گویدن یئره سالیب، عجیزلر
شادلیق سیزی ائلدن غافیل ائتمه سین
گوزله یین غم بیردن یولدان یئتمه سین

۱۹۹ دنیانی ظلم آلیب، آلاهی آماندیر
تکجه سنین لطفون بیزه گماندیر
یئئن درددن دئییب آخر زماندیر
آما زمان ائله اوزون دولانیر
بو دیرمان قورودوقچا سولانیر

۲۰۰ گوزل یوردوم، تورپاغیوین کندلری
کندلریوین محبتلی مردلری
سئومه لی دب - تئوره لری خطلری
باشدان باشا هامی بیر - بیر صفادیر
کؤنلوموزون پاسلارینا جلادیر

۲۰۱ «کوموک»، «گنجاه»، «لئيله»، «باغچاجیق»، «قیشلاق»

«اییلی»، «پرگی»، «نصیر آوا»، «اوج بولاق»

«صوفلو»، «قوزلو»، «قالین قیه»، «پیر بوداق»

بیر طرفده قاناد - قاناد ییغیلیب

طایفا - طایفا خلق اولنلار داغیلیب

۲۰۲ «یئنجه قیشلاق»، «زناب»، «ایلخچی»، «لکوان»

«فیروز آوا»، «بینه خلخال»، «گوليجان»

«خلیفه چای»، «ناطور»، «هئشین»، «یوروستان»

بوتون کندلر، کند ائلیمیز ساغ اولسون

چؤلریمیز بولاق اولسون، باغ اولسون

۲۰۳ «سوره بوره»، «گزور»، «پرو»، «گول قیشلاق»

«جیغناپ»، «آلو»، «آغباش»، «وئجین»، «قیرخ بولاق»

«لونبر»، «اوج غاز»، «مصطفی لی»، «آغ بولاق»

اؤلکه میزین دؤشلیرینده چؤکوبلر

اؤلکه میزین دالیندا صف چکیلر

۲۰۴ سیرری نه دیر کی هر یئر اولسا چیمیم
باش آرزومدور عزیز آنا وطنیم
باغلانیب دیر اونا جانیم، بدنیم
کمال سئون اؤز اصلینه چکیلر
غافیل انسان اؤز اصلیندن اکیلر

۲۰۵ آذربایجان کؤنلوموزون قانیدیر
اردبیل ده آذربایجان جانیدیر
زنجانیمیز آذربایجان شانیدیر
تورپاغیمیز مرد ایییدلر اؤلکهای
ایستی قانلی ان رشیدلر اؤلکهای

۲۰۶ من مجنونام، بو تورپاغا مایلم
فیکریم بودور هاچان اونا واصلم
ایستی آنا قوجاغینا نایلم
اوردا قاناد قانادیمدان آچیلیر
اوره ییمه اومود نورو ساچیلیر

۲۰۷ خلخال یوردو، مرد انسانلار بشییی

تورکون، تاتین، کوردون ائوی - ائشییی

انسانلیغین، شرافتین کئشییی

«ممدباقر»، «بسیج» یوردو باشین ساغ

«عبدالرحیم»، «صفی» مولکو اوزون آغ

۲۰۸ گۆزل یوردوم، سن بیزلری بؤیوتدون

نازقوینوندا یولا سالیب، یئریتدین

هجرینده ده یادین ایله دیریتدین

بیزلر سنی اونوتماق هئچ مجال

سن ده بیزی پیس یا یاخشی ائت حلال

۲۰۹ آلاهی ائتسین کی روزگار دولانسین

بیرگون گلسین کندلر بختی او یانسن

کندلریمیز رونق، رواج قازانسین

سن ده اورک آجیب، بیرشاد اولاسان

گونوگوندن آرتیق آباد اولاسان

۲۱۰ قانادلا نېب، باش اوجاتىن ائلىمىز

چىچكلنىن آتا - بابا دىلىمىز

ھىمىشەلىك گولسون ظفر گولوموز

اصلىمىزىن جوھرىنى تانىياق

ائللر ايچرە جالائدە يارىياق

۲۱۱ بىزىم آغىر دىب - تۆرە، دىل وارىمىز

شىرىن ماھنى، مىثل، نىغىل وارىمىز

تايماجالار، خوش - خوش ئىشغال وارىمىز

ائللرىمىز دىب - تۆرەنى ساخلاىن

بۇيوك - بۇيوك افتخارلار حاخلاىن

۲۱۲ دۇنيە فلەك بو سۇزلىرى قولى قالىن

بلكە دوسلار اونلاردان بىر فيض آلىن

«بھرام» اوغلو، «تقدىس» دىن بىر سۇز سالىن

بىلىنىلەر كى بو داستانلار اولوبدور

بو دنيادا گوللر آچىب، سولوبدور

«بیزیم کندین کئهن گونلری» منظومه سینه گۆره بیر پارا ایضاعلار

- (۱) بوردا بیزیم آنا یوردوموزون کندی کی «هریس» آدی ایله، اردبیل ماحالیندا، «گیوی» شهرینین دؤوره سینده دیر تائیتدیریلیر. بو تائیتدیرماق بشینجی بؤلگه یه دک ادامه وئریلیر. دئمهلیدیر کی «هریس» آدلی نئچه کند واردیر کی بیزیم کندی او بیر «هریس» آدلی کندلر ایله ذیشیک توتمالی دئییلیک.
- (۶) بوردا کندیلیرین قدیر سیزلیکلری یاد اولونوب، بو امرین الیندن آمان طلب اولونور.
- (۱۳) هلندی اؤکوز بیر عظیم الجثه اؤکوز دور کی یئری شوخوم وورماغا مناسب ایدی. توتاق خشین او قسمتیدیر کی شوخوم ووران اوندان توتوب، خشی یره فشار وئر کی یئر دریندن شوخوم وورولسون.

بونا گۆره کی من نییه بو قسمتی کی جوت سورمک ایله شوخوم وورماغا مربوطدور، تراکتورلا شوخوم وورماغین بیانیندان سونرا گتیرمیشم، دئمک اولار کی اونا گۆره کی من تراکتورلا شوخوم وورماغی جوت سورمکله شوخوم وورماقدان چوخ گۆرموشم و جوت سورمکله شوخوم وورماقدان بیر رنگی آز تابلو ذهنیمده قالب، اول او صحنه لری کی چوخ گۆرمون قاباغیندا اولوب، گتیرمیشم، سونرا او صحنه لری کی قاباقلیقدا اولاری چوخ آز گۆرموشم، یاد ائتمیشم.

(۲۳) «بشیر» منیم بؤیوک قارداشیم، «موحسون» منیم علمی اوغلودور. «ایلخچی» دا قونشو کندیمیزین آدیدر کی کئچن زماندا منیم «راضیه» آدلی بیر عمه گیل اوردا یاشایاردیلار. «توختو» بیر چؤل آدیدر کی بیزیم اوردا بیر بؤیوک اریک باغی واریمیز ایدی کی ایکی ایل قیتلیق او باغی بیر قورو آغاجلارین باغینا بدل ائیلهدی.

(۲۴) بایرام گونلری کیشی خیایاقلاری بیر - بیرلری ایله تفریحه، اویناماغا قیزیشاردیلار. بو علتله گۆره کی کندین قیز خیایاقلاری دا تفریحه اویناماغا احتیاجلاری وار ایدی، «مشدی گۆیچک» قیزلاری اؤز دؤورونه ییغیب، اویون چیخاردیب یالاندان دوغوب، اولاری مشغول ائدردی. قیزلار دا اوندان قایاق بیر - بیرلرینه خبر وئردیلر کی «مشدی گۆیچک» دوغاجاق. گلین، گشک، اونون دوغماغینا باخاق.

(۲۶) «سیزده» طبیعت گونودور کی ایلین اونا و چونجو گونو اولور. ائل بو نظرله کی اونا وچ نحس عدد دیر و اگر ایلین اونا و چونجو گونون چۆلده شادلیقلا کئچیرتسلر، او ایله نحسلییی اؤزلریندن اوزاقلادارلار، ایلین اونا و چونجو گونو گئدیپ، چۆلده واختلارین خوش کئچیردرلر. اوشاقلیغیمدا بیر ایل سیزده گونو منله مندن خیردا قارداشلاریملا بؤیوک

قارداشیمین اوغلانلاری بیر مقدار او یتیمکدن کی تغذیه عنوانی ایله مدرسه ده بیزه وئردیلر، ییغمیشدیق، بیر مقدار دا آیری یتیمک آلمیشدیق و بو علتله گۆره کی بیز اوشاغیدیق، بیزه توکانچی نوشابه نی اؤز شیشه سی ایله وئرمزدی، بیر مقدار نوشابه ده بیر قاپاقسیز بارداقدا گۆتوروب، گنتمیشدیک، کندین یانیندا اولان داغلاردان بیر یسینین دۆشونه اوتوراق ائتمیشدیک. اود قالماق اوچون اودون ییغماغا مشغول ایدیک، بیر دفة گۆردوک کی نوشابه بارداغیمیز دره یه ساری سرعتله هئللنیر. بیز ده هامیمیز بارداغین دالیجا قاجدیق کی اونو توتاق کی، نوشابه میزین هامیسی یئره تۆکولمه سین. اونا گۆره کی گدییین شیبی چوخ ایدی، ائيله یه بیلکه دیک بارداغی توتاق، نوشابه میزین هامیسی دا یئره تۆکولدو. بارداغیمیزین آشیب، هئللنمه یی ده اونا گۆره ایدی کی قارداشیم اوغلو گیزلینجه گۆتورور اونون نوشابه سیندن ایچه، اونون هؤولوندن کی بیز اونو گۆرمه یک، عجله ایله بارداغی پیس یئرینه قویور. بارداق دا آشیب، آشاغی هئللنیر. حالیمیز او واخ کی اوشاغیدیق، بو اتفاقدان توتولدو، آما ائله او حالیمیزین توتولماغی ایندی بیزه بیر چوخ شیرین خاطره دیر کی، بیز اونو یاد ائتمک ایله چوخ گولوب، شئله شیریک.

(۲۸) بو عقیده بیزه آتا - بابادان یئتیشیب کی ارسینی یاغیشین آلتینا آتسین، باعث اولار یاغیش کسلسین. ائللین عقیده سی ایله یاغیش زمانی سوپورگه نی قاپونون دالیندا قویماغین دا ائله او حوکه مو واریدیر.

(۳۰) چۆلده بیر جور شلغم رشید ائيله یی کی بیزیم ماحالدا اونا «دوه دابانی» دئیرلر. «تورشک» بیر دنه تورش اوتدور کی بیز اونو چۆلدن دریب، یئیردیک. بیزیم ماحالیمیزدا «جیقجیغا» بیر جور گوللو یئمهلی بیتکیه دئیرلر کی بیز اوشاقلار یازدا گنّیدیب، اونلاری چۆلدن دریب، یئیردیک.

(۳۴) بیر کوللار چۆلده وار کی ائلل قدیمدن اونلارا سوپورگه دئییب، اونلاری

چۆلدن دریب، بیر دسته - بیر دسته باغلایب، سوپورگه یئرینه استفاده
اندر دیلر. قیزلار کی ترهیه، یئملیه، بولاق اوتونا گئدر دیلر، سوپورگه ایله
اوزر ییه گئتمک ده بیزیم عهدهمیزه ایدی. ضمناً قیزلارین سوپورگه ایله
اوزر ییه گئتمک لری ده بعید دئییل ایدی.

(۳۵) قیتلیق زمانلاریندا قیزلار آللاه دان یاغیش ایستمک اوچون ییغیلیب،
هره سی اللرینه ایکی داش آلیب، اونلاری بیر - بیرینه چالا - چالا «چاخماغی
چاخماق داشی / یاندی اوره یم باشی / آلاه بیر یاغیش گؤندر / گؤیرت سین
داغی - داشی» اوخویا - اوخویا گئدر دیلر ائولرین قابولارین چالیب، آش
پیشیرمک موادین آلیب، ییغیب، آش پیشیریب، ائولره پایلایاردیلار. من بوردا
شهرین وزنله قسافیه سینین اقتضاسینا گؤره «آلاه بیر یاغیش گؤندر /
گؤیرت سین داغی - داشی» عبارتین «آلاه گؤیرت بیر یاغیشلا داغ - داشی»
صورتینده دئیشم.

(۳۷) «شوورن»، «بویمدارن»، «بابانک»، «سارماشیق»، «طاباقچا» هامیسی بیر
اوتلارین آدیدر کی او اوتلار هر بیر یی بیره یئرده گؤیرر. «شوورن» یئرده
گؤیرمکدن علاوه داملارین اوستون ده بورور. «بویمدارن» چوخ یئرلرده
گؤرونر. «بابانک» بیر گؤزل گولون آدیدر. «سارماشیق» آغ دولاشان
گوللر دندیر. «طاباقچا» دا بیر اوتدور کی «سارماشیق» یین یانیندا گؤرونر.
(۳۸) «غاز یاغی» بیر تره دیر کی بیز اونو پیشیریب، یئردیک. «قوش اییه یی» ایله
«قارقادیلی» یئمه لی اوتلار داندیر کی بیز اونلارا دوز ووروب، یئردیک.

(۴۷) دسته بویو گئتمک بیر جوره بیچین بیچمک دیر.

(۵۱) «عباس یی» منیم بویوک قارداشیم دیر.

(۵۴) «توختو» ایله «آواده» چؤل آدیدیلار.

(۵۹) سوزوم بونون علتینه گؤره کی نییه خرمنکوبلا خرمن دئیمه یی ول ایله

خرمن دۈيمه يېن بىيانىندان قاباق گىتىر مىشىم، اون اوچونجو بۈلگە يە تۈزۈش
ۋىردىيىم كىمىدىر كى، اونا گۆرە كى من خرمىنكوبلا خرمىن دۈيمە يى، ول ايله
خرمن دۈيمىكەن چوخ گۆرۈشۈم، اۋل چوخ گۆرۈدۈيۈمۇ دىيىپ، سونرا از
گۆردۈيۈمۇ يادا سالىپ، دىمىشىم.

(۶۰) بىز اوشاقلار ايدەن بىن يىتىشمە يى اوچون، اونلار يى ساماندا دا قويلاردىق،
تىكانلىق يىرە دە تۈكردىك. ساماندا قويلاسا ايدىك دا اۋزوموز يىرەن
بىلردىك، تىكانلىغا تۈكسە ايدىك دە اۋزوموز يىرەن بىلردىك. تىكانلىغا بو
ەلتە گۆرە تۈكردىك كى، بىرى اوردان كىچمزدى كى اونلار يى گۆتۈرسون.
اونلار شىچە گون گونون آلتىندا قالاندا سونرا يىتىشىر دىلر. بىز گىدىپ، اونلار يى
يىغىپ، يىرىدىك.

(۶۴) «سوت داشدى بايدا داشدى / قايماغىنى گىلىن گۆتۈردۈ قاچدى» بىر
فولكلورىك شەرىن بىر از تەغىر ۋىرلىمىشىدىر كى اصلى «سوت داشدى بايدا
داشدى / گىلىن قايماغىن گۆتۈدى قاچدى» دىر كى من بوردا اونا شەرىن ۋىزىنىن
اقتىساسىنا گۆرە بىر از تەغىر ۋىرلىمىشىم.

(۶۷) «سەن ھوررە سەن خىشلىدن چوخ ياشارسەن / آلتىدان اوت دىمە مىش اوسىدن
داشارسەن» فولكلورىك شەرىلر دىر كى قىدىمەن ائىل اىچىندە قاليدىر.

(۷۹) بىلە ائىشىدىمىش كى بىر دۈۋرەن چىراغلار يى بوشىر ايله دۈزلىنىر مىش
كى، ياغ يىرىسى سەخسىدان ايمىش. يىلە سىنىن ياتاغى دا كى بىر نازك
لۈلەدن اولاجاق ايمىش بىر اىچى بوشالمىش نازك سومۇكەن دۈزلىنىر مىش.
بورولموش پانىغى دا يىلە بىر يەنە استفادە ائىدىر مىشلر. او ياغ دا كى او چىراغ
ياندىر يىرىمىش گرچەك ياغى ايمىش.

(۸۵) خرمىنلىك كەندىن قىراغىندا ائىل خرمىنلىرى قورۇلان يىرە دىرلىر.
بىزىم كەندە چوخ كەندىلر يىنەكسىنە، تويدا بىى آتا مىندىر دىلر. بوجور كى

کندین دله بی کی بیزیم کنده «اوستا صغر» ایدی بین دوسلاری ایله
خرمنلیکده بین لباسین گئیدیریب، بی آتا میندیریب، کنده گئیردیلر. تویون
مراسمی اؤز روالین کئچیردی.

(۸۷) بیز بو دبه ناخیر قاباغینا گئتمک دئردیک کی دبین اؤز آدی اول کی
مصراعدا بیان اولور. آخشام واختی کی چوبان ناخیری اوتارماقدان کنده
قایتاردی، اوندکی آز قالاردی، ناخیر کنده یئتسین، بیز اوشاقلار اؤزوموزو
ناخیرا یئتیریب، هر بیریمیز بیر قودوغو توتوب، ساخلایاردیق. بو عئته
گؤره کی قودوقلار ایستمز دیلر ناخیردان آیری دوشوب، دالا قالسینلار، بیز
اونلاری زورایلا قاباقلاریندا دوروب، چیینلریمیزی بویونلارینین قاباغینا
وئرمکله ساخلایاردیق. بیز قودوقلاری ساخلاییب، ناخیردان آیری
سالاردیق. او واخ کی ناخیر نسبتاً اوزاقلاشاردی، مثلاً کنده یئتیشردی،
اونلاری تئز مینیپ، بوشلایاردیق. قودوقلار بو عئته گؤره کی تئز اؤز لرین
ناخیرا یئتیرسینلر، سرعتله قاچاردیلار. بیز ده بو موقعیتدن استفاده ائیله ییب،
تفریح ائیله یردیک.

(۸۸) آخشام واختی کی داوار چؤلدن گلیب، کنده داغیلاردی، حیوانلاری
ساغماق اوچون اونلاری حیطده ساخلایاردیلار. بو تکلیف ده ائوین
اوشاقلارینین عهده لرینده ایدی کی حیوانلاری ساغماق اوچون اونلارین
باشین ساخلایالار. بیز نچه قارداش ایدیک. اونا گؤره کی کورمیلچک
چوخ اولوب، باش - قولقلاری یئیردیلر، کورمیلچکلرین اذیتیندن قاچماق
اوچون گؤزدن ایتردیک کی، حیوانلارین باشین توتماق آیریسینین بویونونا
دوشسون.

(۸۹) حیوان چوبانا تاپشیرانلارین هر هسی گونده بیر لواش چوبانا وئردیلر.
چوبان داواری کنده داغیداندان سونرا گلیب، حیط قابوسونون اغزیندان بو

سۆزۈ دئمكلە كى «چۆرەيى گىتير آللاه بركت وئرسين» چۆرەيىن اىستردى، ائل ده بير لواش گىتيرىب، اونا وئوردى. هر واخ دا كى بيرىنن لواشى اولماز ايدى اونا وئرسين، دئيردى كى بركتدیر. بونون معناسى بو ايدى كى بوگون لواش يوخوموز دور. سونرا كى گون كى چوبان چۆرك ألماغا گلردى، قاباق كى گونون چۆرەيىن ده اونا وئردیلر.

(۹۰) «بولاق باشى توز اولار / دسته - دسته قیز اولار» فولكلوريك ماهنيلار داندیر.

(۹۲) «سرين بولاق» كندین بول سولو بولاغیدیر كى چوخ سرين سويو واردیر. او بولاق او جريان، او سرينليكە حقيقتاً بيزيم ائله آللاهين بير چوخ بۇيوك نعمتى و آيتيدیر.

(۹۵) او كندین آدى «باغچاجیق» دیر كى گۆزل باغچالارى چوخ دور. او كندین يولوندا اولان كندلر ده كى «نيلق»، «پر دستلى»، «قىشلاق» و «پير بوداق» ديلار، بركتلى ميوه باغلار يندان دولودولار.

(۹۶) سويلار آيرى اولرين قاپوسوندا كى اولار تانيلمىش دئيىل، گيرمزلر. بيزيم سوپا دا اوندا كى قارداشيم گيل اولا انا بابام گيله كى «باغچاجیق» كندينده ايدیلر، قوناق گئتميشدیلر، قاپودان كئچميرمىش كى مجبور اولورلار اونو ايتله ييب، قاپودان ايچرى كئچيردهلر.

(۹۷) يازدا بولودلار بير - بيرلرينين دالينجا گونون قباغييندا كئچيب، كۆلگه لرین يثرين اوزوندن سورويدیلر. بيز اوشاقلار اوندا كى بولودون كۆلگه سى باشيميزين اوستوندن سوووشوب، گون چيخاردى، «گون چيخدى لاله چيخدى / قيزيل پياله چيخدى» اوخوياردیق. اوندا دا كى بولودون كۆلگه سى باشيميزين اوستونه دوشردى، مکز «گون بورالار / كۆلگه داغلار» اوخوياردیق. من بوردا «گون بورالار / كۆلگه داغلار» عبارتينه شعين

وزنين اقتضاسينا گۆره بير آز تغيير وئرمىشم.

(۱۰۲) من بير دفعه آقاجدان توت تۆكمك اوچون بير بۇيوك داشى گۆتوروب،

آغاچا تونلادىم. بو علتە گۆره كى او داش چوخ بۇيوك ایدی، اوندكى من او

داشى آغاجين اكىتىندان آغاچا آتدىم، او آغاجين آشاغى خوللارينا دا

يئتشمە يىب، قايتدى، دوز منيم باشيما دوشدو. قان منيم باشيما بوروب،

او ناغىلار اولدو كى بيان ائتمىشم.

(۱۰۳) اوندكى آتاجانلا بحته دوشدو، باعث اولدوم، آتاجان دوزلتديمىم مىز -

صندلیمین صندلیسین سېندیرسین. اونا گۆره كى ميزىمى ده سېندیرماسین،

اونو تئز دالېما آلیب، خرمنلیبه طرف قاچیر تدیم.

(۱۰۵) «اودا سالدین منى تویوق آپاران/ اود بوروسون سنى تویوق آپاران» او

ماھنینین تغیر وئرلمیشیدیر كى دئیرلر «ياندیم ياناسان تویوق آپاران /

اودلانسان تویوق آپاران / نجه بالا من ياتیرام / منیم تویوغوم آغدى بالا /

دریسی دولو یاغدی بالا...».

(۱۱۷) منیم آتام اسلام احكامينا حساسیت گۆسترردی. اونا گۆره كى دووشانین

اتین مكره بېلیب، بیزی اونندان نهی ائدردی، بیزیم دووشان شكارینا

گئتمه ییمیز اولماز ایدی. تفریح صورتینده ده دووشان شكارینا گئدیب، بیر

دووشان شكار ائدیب، شادلیقلا ائوه گئیرسه ایدیک، آتامین دعواسی ایله

حالیمیز توتولاردی.

(۱۲۴) «آقاج گۆل» بیر چۆلون آدلیدیر كى بیزیم لوله سویوموز اوردان چکیلیدیر.

«میرگدی» كندین قیراغیندا بیر گدییین آدلیدیر كى او گدییین آدی اونون

اته یینه ائوی اولان بیر وطنداشیمیز رحمتلیك «امیر قولو» نون آدیندان

گۆتورولوبدور.

(۱۲۸) «عم قاسم» همان (سید ابوالقاسم رضوی) بیر ذوقلو شخصدیر كى آتام ایله

قارداشلىق اندردى. بىز قىش گىجەلرىنىڭ ئوتوراغىنىدا رادىودان، ضبطدان،
تلۈزىيۈندەن اوزاق گۆزۈمۈزۈ اونلارنىڭ اغزىنا تىكىپ، اونلارنىڭ سىنچىسىنىڭ
ناغىللىرىنىڭ جانداق قولاق آساردىق.

«ئىلە» بىزىم قونشۇ كىندىن آدىدىر كى «ئىم قاسم» نىڭ خانىمىنىڭ آتاسى گىل
اوردا ياشايدۇ.

(۱۴۲) «شۈكۈر» كىندىن عقلى شىرىن شىخىدىر كى، بىز ايل بايرامدا نىجە كى
گۆرۈر ھامى اۆز ائولرىن تىمىز و مرتب ائىلە بىرلەر، اودا ائولرىنىڭ عىس
قابلارىن عىسلىرىن چىخارمايىش حوۋۋون سۈيۈن تۈكۈپ، يۈيۈر. او
شۇلارنىڭ ھامىسى دا كى يۈمۈشدۈر، بىر خەجە خراب اولۇر. دوۋار
ساعاتلارنىڭ دا خراب اولمۇشدۇر. آتاسى اوندا كى كۈچەدە مەن كى تازا جوان
ايدىم ماجرانى دۇدى، مەن دۇدىم، مەن ساعاتىزى دۈزلە بىلەم. گىتىدۇم،
اونلارنىڭ ساعاتلارنىڭ آچىدۇم. اونلارنىڭ ساعاتلارنىڭ دۈزلە بىلەمەدۇم ھىچ، اونو
آچاندا شىشە سىن دە سىندىردۇم. مرحوم «مەن خەداداد»، «شۈكۈر» نىڭ آتاسى دا
مەن كىنايە آتدى كى، «شۈكۈر» دۇدى، آدم باجىرمايدىنى ايشە ال وورماز، گىجە
ايدى، شامى اوردا يىتىدۇم. مەن ئۈۋە گىتىمك اوچون گىجە كىمىشىدۇم، ئۈمىزدە دە
مەن نگران اولمۇشدۇلار. ئۈۋە گىتىپ، ئۈۋە ماجرانى تەرىف ائىلەدۇم. مرحوم
آتام دا او سۆزە گۆرە كى «مەن خەداداد»، «شۈكۈر» دۇمىشىدۇر، دۇدى كى،
«مەن خەداداد» سەن كىنايە آتەيمىش. «شۈكۈر» او سۆزۈ دۇمىشىمىش، سەن
اىشىدە سەن.

(۱۴۶) «سۈيۈك بولاق» چۆلدە بىر بولاق آدىدىر كى بىز او بولاق اولان چۆلدە دە
«سۈيۈك بولاق» دۇمىرىك.

(۱۴۸) «گزالان» بىر چۆل آدىدىر.

او قوچاق جوانلار كى كىچىمىش زاماندا پولادچانلى ايدىلار و آسلان كىمى

هر معرکه یه جو مار دیلار، ایندی ایری قامت ایله او طرفه، بو طرفه آشا - آشا
یول یثیری لر. بو امر لر انسانی زمان دؤور وندن حسرته قویور.

(۱۵۳) بیر گنجه کن دین بیر یئرینده عزا مجلسی، بیر یئرینده توی مجلسی

وارایدی. مرحوم آتام عزا مجلسینه گتمیشدیر، بیز ائوین قبالان کسلری ده

توی مجلسینه گتمیشدیک. من توی مجلسینده بو خیال ایله کی، توی مجلسی

قورتاریب، ائو اهلیمیز ائوه قایدیلار، ائوه قایتدیم. دئمه هله توی

قورتارما ییب، بوجور دئیلمیش. ائوه گن دیب، قاپونو چالدیم. حیط

قاپوسونون جیریقیندان ائوین چراغلارین سؤنوک گؤروردوم. بیر دفعه

قاپونون جیریقیندان او ظلمتده گؤروردوم کی، بیر شخص آغ کؤینک، آغ شلوارلا

قولاغین بارماغی ایله قوردا لایا - قوردا لایا قاپونون طرفینه گلیر کی، قاپونو

آچسین. اؤزومه دئدیم کی، بو دای کیمدیر کی، بیزیم ائوده دیر. خیال ائتدیم

کی او غرودور. گلدی، قاپونو آچدی. من قورخودان تیتریه - تیتریه قاپونون

ایکی طاقین چؤلدن جوتله ییب، اونا دئییرم کی، سن بوردا قال کی سن

او غروسان. او دا منه دئییر کی، یوخ من او غرو دئیلم من آتان ایله سیزین ائوه

گلمیشم. آتان اتاقدا یاتیدیر. گل، گئدک سنه گؤستریم. من چاره سیز بیر آز دا

آرخایینلاشمیش گئتدیم، گؤرودوم کی آتام اتاقدا یاتیدیر. من کی اتاغ

یئتیشدیم آتام او یاندی، بیر آز دا اوردان بوردان صحبت اولدو. بالاخره معلوم

اولدو کی او «شیخ ذکی» دیر کی آتام ائو عزا مجلسینده تعزیه اوخوماغیندان

سونرا ائومیزه گتیریپ. من او زمانادک «شیخ ذکی» نین آدین انشیدیب، اؤزون

گؤرمه میشدیم.

(۱۵۴) رحمتلیک منیم آتام او قدر همتلی و جلد ایدی کی ائل ایچینده جلدلیکده

مئل اولموشدور.

(۱۵۶) «کبلاسبزان» ین بؤیوک لویو شانیئیده هر نه دئسم آز دیر. اونلارین یاخشیلیق

شهرتی او طرفلرین هامی کندلرینه یاییلیبدیر. بیزیم طرفلرده اونلارین بؤیوک
ایشلرین او کسلرین هامیسی کی اونلارین زمانیندا ایدیلار، گوروب، دئییلر و
او وئنداشلارین هامیسی کی اونلارین زمانیندا دئییلمیشلر، ائشیدیلر.
اونلاری خئیر ایشلرده بیر عجیب شخص عنوانی ایله یاد ائدیرلر. اونلارین
یاخشیلیقلاریندان کی ائل ذکر ائله ییر، بونلاردیر کی:

هر مسافر، هر غریبه کس کی یولو بیزیم کنده دوشرمیش، اونو قوناق
ائله ییب، ایشلرینده کومک ائله یرمیش. واردیلار بیر غریبه لر کی اونلار
اونلاری کومک ائله ییب، اونلار مطلبی سونرالاردا بیزیم کندین اهالیسینه
اظهار ائله ییلر.

هر یئرده هر بیر یوخسول کس اؤز حیاتینا ساهمان وئرمک قدرتی، ازدواج
ائتمک قدرتی یوخوایمیش، اونو ائولندیریب، اونون حیاتینا ساهمان
باغیشلارمیش.

کندده هر یوخسول کس کی وار ایمیش، اونا کومک ائله ییب، آیری کندلره
ده گئدرمیش کی اونلاردا دا آیری یوخسوللار کومک ائله سین.

شبه خوانلیق اقامه سینین تدارکین عهده سینه آلیب، امام حسین (ع) ین
عشقی ایله شبه خوانلیق اجرا ائتدیررمیش.

اونلارین زمانیندا کی چاپ صنعتی یوخ ایمیش یا چوخ ندرت ایله وار
ایمیش، اونلار قرآن قرائتین ترویجلندیرمه گؤره بیر خطاطین حیاتین تأمین
ائدیب، اونا بیر قرآن آتمیش پارا صورتینده یازدیریر. او محترم خطاط او
کلام الله ین آخیریندا بئله یازیر کی «الحمد لله الذی هدانا لهذا وما كنا لنهتدی
لولا ان هدانا الله تمام شد این کلام الله شصت پاره فی یوم سه شنبه پنجم
شهریور ربیع الثانی اواخر سال پراختلال اورائیل حسب فرمایش شمع بزم
عقلا خادم آستانه و تکیه رابع آل عبا حضرت سیدالشهدا (ع) اعنی

فخرالزیرین کربلای سبز علی حفظ الله ساکن قریه هریس من محال سنجید
بید اقل الطلاب العبد العاصی المحتاج الفقر الذباب ربہ الکریم محمد تقی ابن
مرحوم کربلای قاسم ساکن قریه خلف من محال کاغذکنان از قاریان التماس
دعا دارم فی سنه ۱۳۳۲. ایندی او کلام الله حقیرین الینده دیر کی آتابامدان
حقیره اثر قالیب.

او قدر اونلار خلقه خدمت ائيله میشدیر کی خلقین احساسی بو اولور کی
دئییرلر، هر نه او غذادان کی اونلارین ختمینه پیشیر یلمیشدیر، گؤتورولوردو،
او قدر اونا آرتیلیر میش. بونو دا دئییرلر کی هر طرفدن چوخ کسلر کی هنج کس
کندیلیر میزدن اونلاری تائیمیر میشلار، اونلارین ختمینه گلیر میشلر.
(۱۵۸) دئییرلر «یوسف» عممین چوخ علمی وار ایمیش، ائل ده او کلمه لردن کی
اونلار سؤز دانیشماق اوچون ایشلدر میش، مات قالار میشلار کی اونلارین
معناسی نه دیر.

(۱۵۹) «قربان بی» منیم مندن خیر دا قارداشیمدیر.
(۱۶۸) «آشاغیدان گلدی دوه گلمه دی / اوستو دولو کیلیم، گبه گلمه دی» ائل
ماهنیلارینداندیر.

(۱۸۵) «حاج سلیم» ائله او اهل بیتین دئییرلی محبوب مداحی، ادبیللی
مؤذن زاده لرین شانلی طایفاسیندان اولاندیر کی فوق العاده خوش بسی
واردیر، اوخویاندا دا عشقی اونون اوخوماغیندا چوخ اثر قویوب، سسین ان
مؤثر ائيله بیر.
بوردا دئییلن ماجرا یو خودا اتفاق تاپیدیر کی من اونو شعرین بیر صنعتی
ایله بیان ائتمیشم.

(۲۰۷) «اوستاد محمد باقر خلخالی» معروف «تعلیه» کتابینین یازاریدیر، کی
اونلارین بو بؤیوک اثری کئچن دؤوره لرده آذربایجان منطقه لرینده مکتبلرده

درس وثریلیرمیش. او اثر جمهوری آذربایجاندا ایندی ده درسلیکرده درس وثریلیر. «اوستاد بسیج خلخالی» کئچن دؤوره لرده خلخال ماحالینین وکیلی ایدی. اونلار شاعر دیر و چوخ کتابلار یازیب دیر کی «حماسه هیزم شکن» اونلاردان بیریدیر. «اوستاد عبدالرحیم خلخالی» ائله او معروف حافظ دیوانین تدوین ائیله یندیر کی اونلارین حافظ دیوانین تدوین ائیله مه یی ادبیات ساحه سینده ارجح ایشلر دندیر. اونلار «مساوات» قزئتینین سردبیری ایمیش و چوخ کتابلار مؤلفیدیر. «صفی» خلخال ماحالینین یوکسک شاعر لریندن بیر یسیدیر.

والسلام

ساغ اولاسینیز، شاد یاشایاسینیز

هادی قربانی (تقدیس)

بیشترین است چرخ فراخ

خوبی بهر اوست ایمنه و ناله

ایست، با تر ز ناله است لقا ویدانه

کش غیره کمر و کمر و

لوت و کیدیم کرب و کمر و

زندگانی و لطف خداوند

بزرگوار و خیر تعالی

که بیدار و آید و مرگ

حافظ و صفحین و مسکن

حقیقین و لطف خداوند

فریم کهرت سوسه

دلایم لعلم لوقه سوسه

دلایم سوسه هر سوسه

کج لایم سوسه سوسه

کج قمریه سوسه سوسه

بہنیدار نہ کرے

بیراختہ صفحہ علم

یہ نہ بوجہ غفلت

ہے چنانچہ لڑنے میں

بوجہ غیر حوزہ